

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ IOVIN TRG 8
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 8-10. 8-53

Előfizetés és hirdetés
egyedlőre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Rajzolatok
minden nap, hétfőn és
csomagtól napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. SZEPTEMBER 17.

253. SZÁM

KEDD

Tizenkilenc hordó benzin és nagymennyiségű sósav robbant fel Zsedniken

Negyven sebesültje van a katasztrófának, köztük husz diágyerek

A vasárnap Zsedniken történt robbanási katasztrófa méretei csak a hétfői nap folyamán bontakoztak ki teljes borzalmaságukban. Kiderült, hogy a robbanásnak a szuboticiai kórházban ápolat tizennégy súlyos sebesültjén kívül

Zsedniken még husz súlyosabban és könnyebben sérült áldozata van.

A zsedniki sebesültek legnagyobb része nyolc-tizenkétéves gyermek, akik az égő vagonból ötven lépésnyire álltak, amikor a robbanás bekövetkezett. A szerte-fröccsenő égő benzin tüzesövel borította el a gyermekek nagy csoportját és a gyermekek közül alig maradt egy-kettő sértetlenül.

Az égő vagon

A robbanás ügyében a hatóságok még teljes erővel folytatják a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a borzalmas szerencsétlenség miképpen következett be és ki érte a felelős.

A 262. számú tehervonat Noviszadról Szubotica felé tartott. Ez a tehervonat, ha menetrendszerű pontossággal közlekedik, Szuboticanál találkozik a 217-es számú Szubotica—beogradi személyvonattal, amely 2.14 órakor indul el a szuboticiai állomásról. A tehervonatnak azonban késése volt és Zsednik állomáson várta be a szuboticiai személyvonatot.

Három óra előtt néhány perccel futott be a 262. számú tehervonat a zsedniki állomásra. Egyesek szerint

Égő benzin és sósav-eső

Az égő vagon gyorsan lekapaszkodott és a raktártól hetven méternyire egy másik sínpárra tolták. Ez alatt a vasuti munkások nagy csapata és a közelben lévő házak dobrovoljác lakói vízeskannákkal felszerelve készen álltak az oltásra. Azt hitték, hogy a három robbanás után, ami robbanó áru volt a vagonban, mind elpusztult, ezért a munkások és a dobrovoljácok, akik a közelben lévő házaikat féltették, bátran megközelítették az égő vagon. Működésbe hozták az állomás kis fecskendőjét is és úgy látszott, hogy sikerülni fog az égő vagon elolintai és a közelében holtvágányon álló többi vagon megmenteni a pusztulástól. A fejvesztett kavargásban és az általános izgalom közepette senki se gondolt arra, hogy

A robbanás

Rövid, erős robbanás hallatszott. Emeletnyi láng csapott fel a vagon tetején, forró lett a levegő, sűrű füst borította be a vagon környékét és

égő benzin és maró sósav hullt a magasból.

Voltak, akik öt-hat lépésnyire álltak a vagontól, ezeket elborította a tüzeső,

az égő benzin felgyújtotta a ruhájukat, leperzselte a hajukat és a sósav, amely szerte-fröccsenő, csontig égette a húst.

Harminc méteres körzetben minden égett. Méteres lángok lövettek ki a vagonból, izzó vasdarabok röpkeidtek a levegőben, fojtó mérges füst csapott le, égett a száraz fű és tüzet fogtak a talpfák.

Közel ötezer kilogramm benzin robbant fel.

Egy pillanatra dermedt csönd következett. A füst felszállt, de még égett a föld és

velőtrázó sikoltások hasítottak bele az izzó levegőbe.

A vagon körül égő emberek szaladgáltak. A robbanás ereje sokakat földhöz csapott, mások nem láttak, csak előrenyújtott kézzel rohantak, míg össze nem estek a tüztengerben. De nem csak közvetlenül a vagon környékén volt borzalmas a kép, hanem távolabb is. Husz apró gyermek fetrengett a földön sikoltozva,

a vagon, amikor az állomásra befutott, már égett.

Vastag füstfelhő tört fel a nyitott tetejű vagonból, amely a lokomotív után negyedik volt a szerelvényben. A vonat az állomás épületétől százötven méternyire a raktár közelében állt meg. Ekkor az állomáson tartózkodó vasuti személyzet már látta, hogy a negyedik vagon ég. A fékezé amint a vonat megállt, leugrott helyéről, rohant a főnöki irodába és jelentette, hogy ég egy vagon. Egész csoport ember szaladt már a vagon felé, amely meglehetősen nagy lánggal égett. Ebben a pillanatban még senki sem tudta, hogy az égő vagonban mi van.

Még el se kezdték az oltást, tompa robbanás hangozott el. Kis füstfelhő tört a magasba, utána csend lett, csak a vagon égett nagyobb lángokkal. Egy perc telt el és újabb robbanás történt, majd röviddel ezután még egy tompa pukkanás hangozott el.

Ezekben a percekben senki se volt a vagon közelében. Az explozió nem volt tulerős, de a lángok most már magasra törtek. Még most se tudták, mi van a vagonban. A három robbanás zajára nagy embertömeg rohant az égő vagon felé. Rudanović Milán állomásfőnök az összesereglett vasuti munkásoknak kiadta a parancsot, hogy kezdjék meg az oltást, mert a raktár és a többi vagon veszélyben forogtak.

Ugyanekkor intézkedett, hogy az égő vagonot kapcsolják le és vontassák el a raktár közeléből.

a vagonban tizenkilenc hordó benzin és olaj, továbbá nagymennyiségű sósav van.

A magas oldalú vagonban nem látszottak a hordók és az állomásfőnök, aki az oltást vezette, maga sem tudta, mi van a vagonban és ott állt a közelében. Ez alatt a vagon környéke megtelt kíváncsi gyermekekkel, akik felmászta a felhalmozott talpfákra és onnan nézték a vagon égését.

Javában folyt az oltás, zuhogott a víz az égő vagonra, amikor egyszerre levegőbe repült a vagon egész tartalma: tizenkilenc vashordóba zárt benzin és olaj.

Az égő pokolból senki sem menekülhetett.

Égő benzin és sósavzapor hullt rájuk bár ötven méternyi távolság választotta el őket az égő vagonról.

Összeégett emberi roncsok a vagon körül

A füstfelhő robbanás zajára a környékbeli telepek házaiból kirohantak az emberek.

Közeledni senki sem mert, a vagon még égett és újabb robbanástól tartottak.

Az égő vagon körül tizenöt ember fetrengett. A szerencsétlen emberek legtöbbször égett a ruhája és artikulátlán hangon kiáltottak segítségért. Távolabb, a pályán kívül

halomban fektütek a sebesült gyerekek.

Percek múltán mertek csak közeledni a sebesültekhez, akiket egy csoportba gyűjtötték össze. Gyorsan megérkezett a helyszínre dr. Bjeladinović Veljko zsedniki községi orvos, aki önfeláldozó munkát végzett. Az orvos, mivel más nem állt rendelkezésére, disznósirt, kötszereket, vászondarabokat kért és gyorsan bekötözte a szivettépően jajgató és a felismerhetetlenségig összeégett embereket.

A szerencsétlenség után

A csendes Zsednik apraja-nagyja percek alatt a

szerencsétlenség színhelyén volt, ahol megrendítő jelenetek játszódtak el. A megdöbbenéstől félőrült anyák sikoltozva ölelték magukhoz összeégett gyermekeiket és rohantak velük haza. Az asszonyok sirva borultak férjükre.

A sebesülteket a szuboticiai mentők szállították be a kórházba. Vasárnap délután tizennégy embert vittek be a kórházba.

Hétfőn délelőtt két újabb sebesültet kellett a kórházba szállítani. Hétfőn délután Bjeladinović Veljko dr. két súlyosan sebesült kisgyereket szállítottatott sürgősen a kórházba, ahol most már

tizenkilenc sebesültet ápolnak.

Zsedniken a borzalmas esemény hatása alatt még hétfőn is izgatott volt a hangulat. A vasuti állomás mögött húzódozó új uccában majdnem minden házban van egy-két sebesült gyermek, akiket csak azért nem szállítottak a kórházba, mert a sebesüzetten már nincsen hely az újabb sebesültek befogadására.

A felrobbant vagon még hétfőn is ott állt azon a helyen, ahol a szerencsétlenség megtörtént. Hogy a robbanás milyen borzalmas erejű volt, az abból is látszik, hogy a vagon több centiméter vastag acél sínváza úgy görbült össze, mint a drót. A faalkatrészek elégték, az acélvázat pedig a robbanás ereje teljesen elpusztította. A vagon körül nagy körzetben leperzselődött a fű és a sínpártól jobbra és balra a síneken álló vagonok oldala is megperzselődött. Hogy a vagonban sósav is volt, bizonyítja, hogy

a síneken nagy, klmart foltok látszanak és a sósav nyomait fedték fel az elégett vagon vasalkatrészsein is.

Abban a pillanatban, amikor a benzin explodált, a robbanás ereje szétvetette azokat az üvegkorsókat is, amelyekben a sósav állt. Az égő benzinnel együtt a maró folyadék is a vagon körül dolgozó emberekre folyt és valóságos lemarta róluk a húst. A zsedniki községi orvosnak is és a szuboticiai kórház orvosainak is feltűnt a betegek megvizsgálása alkalmával, hogy

a szerencsétlen emberek testén a harmadfokú égési sebeknél különös mély sebek vannak, amelyeket, mint most megállapították, sósav idézett elő.

Azon a helyen, ahol a vagon felrobbant, a pályatest is megrongálódott, a talpfák elégték és hétfőn egész sereg munkás dolgozott a pályatest kijavításán.

A sebesültek

A szuboticiai kórházban ápolat sebesülteken kívül a robbanásnál még a következő gyermekek sérültek meg: Nedics Milos nyolcéves fiú egyik lábán, mindkét kezén és fején szenvedett sérüléseket. Medics Mirko nyolcéves fiú két keze könyökig elégett. Medics Dusan ötéves fiú kezén szenvedett égési sebeket. Pilja Jovan nyolcéves fiúnak a két fülét égette le a szerte-fröccsenő égő benzin. Albaba Dusan kilencéves fiú és Albaba Milica tízéves leánya súlyosan megégték. Sian Mileva nyolcéves leány és Sian Marija ötéves leány kezükön és fejükön szenvedtek égési sebeket. Dabalic Sára nyolcéves kisleánynak karján és nyakán folyt le az égő benzin. Ezeket a kisgyermeket kivül még nagyon sokan vannak, akik könnyebb természetű égési sebeket szenvedtek a robbanás alkalmával.

A Bács megyei Napló munkatársa hétfőn a szubotici közpórház sebészeti osztályán meglátogatta a szörnyű robbanás sebesültjeit. A hatalmas teremben egymás mellett sorakoznak az ágyak, amelyeken a felismerhetetlenségig eltorzult emberi roncsok fekszenek. Megdöbbenő az a kép, amely már az ajtóban fogadja a belépőt. A közös teremből kilakoltatták az összes régebbi könnyebb betegeket, hogy helyet tudjanak adni a robbanás áldozatainak. A terem tele van a sebesültek hozzátartozóival, akik összetörten, kisírt szemekkel, szivettépően siránkozva állanak hozzátartozóik ágya mellett, lesve a már jajgatni sem tudó szerencsétlenek minden mozdulatát.

Öt borzalmas súlyos sebesültje van a robbanásnak: Rita Jakab pályamunkásnak az arca ijesztő, torz, összeégett, kormos hústömeg. Két karja a könyökig laza pép, háta, nyaka tele borzalmas sebekkel. Kragujev Tima váltóőrnek

az arcán még látszik a felrobbant olaj füstje, szemé helyén két véres felpuffadt daganat van,

szemöldöke leégett, szája két oldalt felrepedt, két karja egész tövéig égett. A szerencsétlen ember mozdulatlanul fekszik az ágyon, csak az arca látszik ki a kötések alól, néha megmozdul, de ilyenkor fáj-

delmasan felnyög. Valamennyiök között legsúlyosabb Jovanics Miklós szuboticali fűtő állapota. A szerencsétlen ember a fejétől a lábáig tele van égési sebekkel. Két-három lépésnyire állt a vagonról a robbanás pillanatában és

a kicsapódott olaj és benzín teljesen elöntötte és leégte róla a ruhát.

Licsin Szevjan dobrovoljac fején, két kezén és a gyomra táján sérült meg. Dekics Bránko dobrovoljacnak mind a két lába és nyaka megpörkölődött, az arca valószínűleg a sósavtól feldagadt és eltorzult, hátáról

pedig teljesen lejtött a bőr. Súlyos még Vojnics Péter és Blassevics Gyura, tízenyolc éves vasuti alistszti-iskolai tanuló állapota, akinek

az arcát, nyakát, két kezét egész a válláig és a két lábát a térdéig égési sebek borítják.

Radjanovics Szime, Horvdth István zsednikli lakosok arcukon, kezükön kaptak súlyos égési sebeket

A kórházban levő öt kis diák állapota az előbbiekhez képest kielégítőnek mondható, amennyiben az arcuk sértetlen maradt és csak a kezükön és a lábukon kaptak elsőfoku égési sebeket.

„A fasizmus nem akar állam lenni az államban“

Mussolini beszéde a fasiszta-párt nagygyűlésén

Rómából jelentik: A Palazzo Veneziában szombaton délután volt a fasiszta párt nagygyűlése, amelyen valamennyi vidéki fasiszta alakulat népes deputációkkal képviseltette magát. A nagygyűlésen Mussolini hosszabb beszédet mondott, amelyben jóslásokba bocsájtozott az európai államok jövőendő orientációját illetően.

Az olasz miniszterelnök többek között kijelentette, hogy

Európában pár száz éven belül megszünnnek úgy a pártállamok, mint a marx dozmák alapján felépült osztályállamalakulatok.

Természetes, hogy Mussolini szerint ezeknek az államrendszereknek a helyét a fasizmus célkitűzései-

hez hasonló ideológián épült államok fogják elfoglalni. Kijelentette többek között Mussolini azt is, hogy a fasizmus nem akar állam lenni az államban és sem párt, sem pedig a más állásponton levőktől mereven elzárkózó keszt nem lehet. Az évek során felesperedő új generáció új és új tömegeket fog a fasizmus mögé sorakoztatni és ezek a tömegek lélekben is fasisztává teszik majd egész Olaszországot.

Szerinte az egész világnak érdeke, hogy a fasizmus fennmaradjon, mert a fasiszta politika átmenetet jelent a párt és az osztály-állam között.

Mussolini beszéde végén a vatikánal kötött egyezményrel foglalkozott.

Kommunisták szitják a palesztinai zavargásokat

Összeütközés a sziriai határon az angol katonaság és az arabok között

Londonból jelent a *Daily Mail*: Titkos kezek továbbra is szitják Palesztinában az ellentéteket az arab és a zsidó lakosság között.

Vasárnap úgy az arabok, mint a zsidók között vörös cédulákat osztogattak, amelyekben felszólították őket, hogy fogjanak össze az angol elnyomók ellen.

Jeruzsálemben titkos nyomdát fedeztek fel, amelyben ezeket a felhívásokat és egyéb izgató plakátokat is állítottak elő. Megállapították, hogy annak a lakásnak bérlői, amelyben a titkos nyomda volt, néhány nappal ezelőtt érkeztek Moszkvából s valószínűleg

kommunista agitátorok, akiknek azonban sikerült a tartóztatás elől megszökniük.

Názareth környékén az angol katonaság és az arab csapatok között összeütközésre került a sor.

Az arabok a sziriai határ mentén fosztogattak s fegyverrel álltak ellen az angol katonaságnak. Az összeütközés folytán

tizenhat arab elesett,

a többiek a sziriai határ felé menekültek. Itt azonban újabb angol katonaság állta útjukat, úgyhogy kénytelenek voltak megadni magukat.

Makszimovics Szvetislav államügyész teljes egészében fenntartotta a vádat. Először a zsarolási vádról beszélt, amelyet bizonyítva azzal a levéllel, amelyet a vádlottól ötezer dinár kifizetése végett intézett dr. Singer Adolffhoz azzal a fenyegetéssel, hogy ha nem kapja meg az összeget, akkor a birtokában lévő börtöndőt, amelyben befűttek vannak, átadja a vámhivatalnak. Ugyancsak bizonyítottak látták az előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölési kísérlet büntetett is. Ez a vád — mondotta az ügyész — bizonyítást nyert magának a vádlottnak vallomása, valamint több tanu vallomása által, amelyekből kiderült, hogy amikor a vádlott a revolvert megtalálta, azt megtisztította, sőt egy puskaműveshez is elvitte, ott töltényeket vett, a fegyvert megtöltötte és a vádlott telefonon Messné lakására rendelte azzal az ürügygel, hogy egy beteghez jöjjen, ott kileste és rábott. Az, hogy csak egy lövést tett és nem többet, nem az ő akaratán mult, mert amint a vallomásokból kitűnt, a további lövésben dr. Singer Adolff akadályozta meg azzal, hogy megragadta a karját és a fegyver csövét a szoba mennyezete felé nyomta. Csak amikor a vádlott látta, hogy a lövés nem volt halálos és dr. Singer Adolff életben van, mondotta, hogy nem akarta megölni, csak megijeszteni. A fegyverszakértők szerint, ha a golyó a nyakát éri és a nyakon a főütőeret, a lövés feltétlenül halált okozó lett volna. Ennek fogva igenis a fegyver alkalmas arra, hogy azzal emberéletet oltsanak ki. Kérte a bíróságot, hogy úgy a zsarolásban, mint az előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés kísérletének büntetésében mondják ki bűnösnek a vádlottat.

Dr. Dimirjevics Dragomir védő mondotta el azután beszédét. Először a zsarolás ügyével foglalkozott. Jogi érvekkel bizonyította, hogy itt szó sem lehet zsarolásról. A nő a sajátját követelte és ellátásában egyetlenegy olyan momentum sem merült fel, amely a zsarolás büntetésének kritériumát merítené ki. Legfeljebb csakis zsarolás vétségének kísérletéről lehetne szó. Ezután áttért a másik vádra: az előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés kísérletére. Hosszasan beszélt arról, hogy mi szükséges az előre megfontoltsághoz, ami ebben az esetben egyáltalában nincs meg. Hiszen a vádlottnak kezében volt a revolver és amikor kilötte az első golyót, pillanatok alatt ötször is lehetett volna, de nem tette, mert nem volt szándékában dr. Singert megölni, hanem csak megijeszteni és a revolver a fegyverszakértők véleménye szerint nem is alkalmas emberélet kioltására. Ennek a bűnténynek különben is minden homályban van. Két vallomáshál kell itélni, az egyik a vádlottné, a másik a sértetté. Pozitív bizonyítékok hiányoznak, csak ezután a két vallomás után lehet elindulni. Szerinte az asszony lelki kényszer alatt cselekedett és az őt ért csapások és szenvedések bírták rá a tette, amellyel a sértettet csak jjeszteni akarta. Kérte a bíróságot, hogy a vádlottnót nem mondják ki bűnösnek sem zsarolás büntetésében, sem előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés kísérletének büntetésében, hanem legfeljebb zsarolás kísérletének vétségében és súlyos testi sértés kísérletének büntetésében.

Dr. Vasziljevics Ljuba elnök ezután kihirdette a bíróság végzését, amely szerint a törvényszék ítéletét e hó 18-ikán szerdán déli tizenkét órakor fogja kihirdetni.

Szerdán hirdetik ki az ítéletet dr. Singer Adolf merénylőjének bűnpörében

A hétfői tárgyaláson elhangzottak a perbeszédék

Hétfőn délután folytatták a szuboticali törvényszéken özv. Molnár Etel bűntényének tárgyalását. A főtárgyalási terem zsúfolva volt hallgatósággal, amely végig kitartott az esti órákba nyúló tárgyalás befejezéséig. A hétfői tárgyaláson a bíróság befejezte a bizonyítási eljárást, ítélethozatalra azonban még nem került sor és dr. Vasziljevics Ljuba tanácselnök, aki a tárgyalást vezette, esti fél hétkor hirdette ki a bíróság végzését, amely szerint az ítéletet szerdán déli tizenkét órakor fogják kihirdetni.

Dr. Vasziljevics elnök délután három órakor nyitotta meg a folytatódó tárgyalást. A bíróság elsőnek Varga Rozál negyvenöt éves szuboticali cselédet hallgatta ki tanúként, aki ismerőse a vádlottnak. Csak annyit tudott mondani, hogy egy házban szolgált és a vádlott egyszer kért tőle kölcsön két dinárt. Ez volt az utolsó tanu, akit a bíróság ebben az ügyben kihallgatott és utána a fegyverszakértők kihallgatására került sor.

Husszein Huszics katonai puskaműves szakértő terjesztette elő elsőnek szakvéleményét. Megvizsgálta a revolvert, amely héttmilliméteres német gyártmányú forgópisztoly. Közölte, hogy próbálövéseket tett Bata Fábán puskaművesrel, a másik szakértővel együtt, egy tíz milliméter vastagságú deszkára, három lépés távolságból. A golyó a deszkáról lepatant és nem ütötte át. Az elnök kérdésére kijelentette a szakértő, hogy véleménye szerint a bűnjelként szereplő fegyver nem alkalmas emberélet kioltására és legfeljebb könnyebb vagy súlyosabb sérülést okozhat.

Bata Fábán puskaműves adta elő ezután szakvéleményét. Együtt végezte a próbálövéseket Husszein Huszics puskaművessel és a bíróság előtt lévő deszkán mutatta a lövések hatását.

Dr. Vasziljevics elnöknek arra a kérdésére, hogy a bűnjelként szereplő revolverrel lehet-e oly sérülést ejteni, amely halált okoz, a szakértő azt felelte, hogy ha ruhátlan testet ér a golyó három lépésről, akkor legfeljebb egy centiméter mélységig behatolhat a testbe. Ha a golyó a nyakon a véredényt érné, akkor halált okozó sebet is ejthetne.

A fegyverszakértők után az orvosszakértőket hallgatta ki a bíróság. Dr. Barta Antal törvényszéki orvos terjesztette elő szakvéleményét a vádlott nő lelkiállapotáról. A fogházban megvizsgálta és megfigyelte özevgy Molnár Etelt és megállapította, hogy testileg teljesen egészséges, semmiféle szervi baja nincs, idegrendszere minden külső behatásra élénken reagál, ép ezért mozgása is élénkebb és beszédét élénk gesztusokkal kíséri. A vádlott azt mondotta, hogy csak három elemi végzett, de ismeretel meghaladják ezt az iskolai végzettséget. Akaratát elhatározása kifogástalan. A kritikusan napon nem vett magához sem alkoholt, sem más hódítószert és így elhatározóképessége teljesen zavartalan volt. Azt a véleményét fejezte ki az orvosi szakértő, hogy Molnár Etel jelentéktelen neuraszténiában szenved és ezért ingerlékeny, hisztériára hajlamos, de ezektől a gátló hatásoktól eltekintve testileg és lelkileg egészséges. Ezután az orvosszakértő dr. Singer Adolf sértettet vizsgálta meg és megállapította, hogy a hátán baloldalon a hátgerincnél az ötödik és hatodik csigolya között egy féldináros nagyságú barnás színváltozás észlelhető.

Dr. Jeremics Riszto törvényszéki orvos mindenben csatlakozott dr. Barta szakvéleményéhez.

Az orvosszakértők előterjesztése után dr. Vasziljevics elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította és következtek a perbeszédék.

Dinics Dragutin az államvédelmi bíróság előtt

Hétfőn kezdték meg a kémkedéssel vádolt noviszadi kereskedő bűntényének főtárgyalását

Beogradból jelentik: Az államvédelmi bíróságon hétfőn délelőtt kezdték meg a kémkedéssel vádolt Dinics Dragutin noviszadi szállító bűntényének tárgyalását. A tárgyalást nyolc órakor nyitották meg. A közzéadott dr. Ucovics Ivó államügyész képviselte, míg a vádlott védelmét Doljcsinovics Mihajlo, dr. Matics Milán és dr. Ilics Radoszlav ügyvédek látták el. A tárgyalás elején felolvasták a vádiratot, amely szerint Dinics 1927 egyik meg nem határozott napján felhatalmazás nélkül megszerzett a petrovradini légi parancsnokságtól egy aktát, amely a katonai légi eszközök jóvátételi számlára való beszerzéséről szól és ezzel kapcsolatban olyan tárgyakat is érintett, amelyek összefüggésben vannak az állam katonai érdekeivel és amelyeknek titokban való maradása állami érdek. A vádirat szerint Dinics később, 1928 szeptember 17-ike és 24-ike között a petrovradini légi parancsnokságról meghatalmazás nélkül elvitte a parancsnokság egyik szigorúan bizalmas aktáját egy tervrajzzal, továbbá ugyancsak meghatalmazás nélkül elvitt több vázlatot, amelyek a becskeréki, noviszadi, pancsevói, szubotical és velikakikundal repülőterek berendezését és beosztását ábrázolták.

Dr. Szubotics Dusan elnök a vádirat felolvasása után megkérdezte Dinicsét:

— Hallotta a vádat? Van valami megjegyzése?

— Mindössze az a megjegyzésem — válaszolta a vádlott, — hogy teljesen ártatlannak érzem magamat.

Dinics ezután egy a kezében tartott papírlapról olvasta fel védekezését, amelynek keretében hosszasan beszélt életről, fiatalkoráról és ártatlanságát hangoztatta. A tárgyalást a déli órákban berekesztették és folytatását kedd délelőtre tűzték ki.

Ujabb diplomáciai bonyodalom fenyeget Pecha miatt

A csehszlovák sajtó súlyos sértést lát Pecha lefokozásában

Prágából jelentik: A budapesti katonai törvényszék által öt évi fegyházra ítelt Pecha Vince körül újabb diplomáciai bonyodalom van keletkezésben. Valamennyi csehszlovák lap és hangon foglalkozik azzal, hogy a katonai bíróság mellékbüntetésésként kimondta, hogy Pecha Vincót megfosztja a magyar hadseregben régebben viselt szakaszvezetői rangjától.

Udrussal miniszterelnök lapja, a *Venkov* azt írja, hogy a magyar bíróság jogtalanul tekintí Pechát, aki Kassán született, magyar állampolgárnak, mert ilyen alapon bármely utódállambeli polgárt, aki magyar területre lép, katonaszökevényként kezelhet. A *Venkov* szerint a Pecha-ügyben hozott ítélet lehetetlenné teszi a kereskedelmi, határmenti és a diplomáciai összeköt-

etés fenntartását is. Az ítéletet a csehszlovák lapok súlyos provokációnak tekintik, ami miatt a csehszlovák kormány nemzetközi fórumok előtt fog tiltakozást bejelenteni.

A *Prager Presse*, amely szintén a csehszlovák kormányhoz áll közel, Budapestről keltezt tudósítást közöl, amely szerint Pecha sem az eljárás folyamán, sem a tárgyaláson nem ismerte be bűnösségét, hanem állandóan azt hangoztatta, hogy provokálásnak esett áldozatul.

Ezek alapján nem lehetetlen, hogy a csehszlovák közvélemény Pecha miatt újabb diplomáciai jegyzéket nyújt át Eudapesten és az ügyből újabb bonyodalom fognak származni.

Vallott az egyik német bombavető

A Landsvolk szerkesztőségében határozták el a bombamerényleteket

Berlinből jelentik: A német fájvédők bombamerényletei ügyében folyó vizsgálat során a merénylet gyanúja miatt letartóztatottak egyike hétfőn vallomást tett. *Jonsen*, a *Landsvolk* című lap kiadóhivatali főnöke töredelmesen és részletesen bevallotta, hogy milyen szerepe volt a tartományi épületek elleni bombamerényletekben. Elmondta, hogy a bombamerényletek tervét *Salamon* Brunóval, a *Landsvolk* szerkesztőjével és *Nickel* nyugalmazott rendőrkapitányval beszélték meg. A bombát *Nickel* hozta, a merényletet pedig ő, *Jonsen* követte el. Hogy a gyanút elhárítsa magáról, egy ugyanolyan szivardobozt vett, mint amilyenben a bomba volt, elvitte egy vendéglőbe és otthagya azzal, hogy másnap érte jön. Azt a bombát azonban, amellyel a merényletet elkövezték, egy

ideig a *Landsvolk* szerkesztőségében őrizte, majd a merénylet estéjén a tartományi kormányzóhoz épületének pinceablakába helyezte el, azután autótaxiba ült s egy mulatóba ment, hogy albit igazolhasson. Még odasem ért, a robbanás már megtörtént.

A lüneburgi tartomány a *Landsvolk* című lap ellen tízezer márká erejéig polgári pert indított, mert a bombamerényletek következtében az épületek megrongálódásával önnyi károsodás érte.

Nickel volt rendőrkapitány ellen sikasztás címén is eljárás indult, mert ő mint a *Landsvolk*-mozgalom pénztárosa, a befolyt pénzekből nagy összeget saját céljaira fordított. *Nickel* azzal védekezett, hogy joga volt havonként ezer márkát saját szükségleteire fordítani.

Agyonlőtték a párisi vizsgálóbíró a törvényszék palotájában

Elfogták a gyilkost, aki személyes bosszúból követte el tettét

Párisból jelentik: *Bayle*, a párisi törvényszék vizsgálóbírája, hétfőn reggel merényletnek esett áldozatul. *Bayle* bírót hétfőn reggel, amikor be akart menni hivatalába,

a törvényszéki épület sötét folyosóján egy ismeretlen ember megragadta s kétszer rálőtt.

A vizsgálóbíró összeesett és meghalt.

A merénylő erre még egy lövést adott le s azután elmenekült.

Három rendőrfelügyelő, akik épen a törvényszéki

épület előtt haladtak el, elfogta a merénylőt, aki elmondta, hogy *Filipone*-nak hívják, lyoni származású. Első kihallgatásakor azonban nem akarta megmondani, hogy mi vezette tettének elkövetésére és a hozzá intézett kérdésekre csak annyit mondott:

— Csak egy gonosz embert pusztítottam el.

Később bevallotta, hogy

bosszúból követte el tettét,

mert nem volt megelégedve egy vizsgálatral, amelyet *Bayle* folytatott le egy bűnügyben.

A bácskai főispán visszautazott Szomborba

Jovanovics K. Milorád tartományi főispán nyilatkozata

Jovanovics K. Milorád bácskai tartományi főispán kőnapos szuboticei tartózkodása után vasárnap este visszautazott Szomborba és a legközelebbi napokban folytatja inspekción utját a bácskai tartományban. A tartományi főispán szombaton és vasárnap több látogatást tett ismert közéleti férfiaknál, valamint a katonai és egyházi hatóságok vezetőinél: *Sztajcs* Sztaja és *Radoszavljevics* Alekszandar tábornokoknál, *Budanovics* Lajos püspöknél és *Rajcs* Balázs pápai vikáriusnál. Vasárnap délelőtt, mint jelentettük, a szuboticei egyesületek küldöttségeit fogadta és az alkalommal mintegy négyszáz emberrel lépett érintkezésbe.

Jovanovics főispánt elutazása előtt felkereste a *Bácsmegeyi Napló* munkatársa, akinek a főispán a következőket mondotta:

— Bizonyára sok újságot akar tőlem hallani, de ezidőszere csak annyit mondhatok, hogy inspekción uton vagyok. Először Noviszadon voltam és most Szubotícára jöttem megismerni az önk szép városát. Voltam *Palicson* is és *Paliczfürdő* nagyon tetszik nekem:

— Noviszadon már nyilatkoztam és amit Noviszad részére mondtam, az Szubotícára is vonatkozik. Nagyon örülök, hogy szuboticei tartózkodásom alatt ennny emberrel volt alkalmam megismerkedni. Ha újból Szubotícára jövök, meg fogom tekinteni az egyesületeket és az összes hivatalokat és szorosabb összekötte-

tésbe lépek a néppel, hogy megtudjam, mire van szükség, mit kellene megváltoztatni és megismerjem az itteni viszonyokat, amelyekről még igen hiányos képen van. Azt szeretném, ha a bácskai tartomány minden becsületes és lojális polgárának hasznára válnék. Kijelentem, hogy minden igazságos ügyben minden becsületes és lojális polgári tölem telhetőleg támogatni fogok.

— Ki kell jelentenem, hogy hazánkban a legelsőbb akarat a törvény, amelynek nemcsak a hatóságok és hatósági személyek, hanem a nép is kell, hogy magától álcássa. A törvény nemcsak jogokat ad, hanem kötelezettségeket is ró a polgárookra. A hatósági közegek azért vannak, hogy megőrizték a polgárok törvényes jogait és minden becsületes és lojális állampolgárnak tudnia kell kötelezettségeit. Szükséges, hogy hazánk minden jó fiát az az eszme hassa át, amely bennünket a király, a haza és a nép javáért folytatott munkánkban vezet. Aki így gondolkodik, nem csalatkozhatik és mindig számíthat a hatóságok támogatására.

— Amint látom — folytatta a főispán — Szubotícán számos értékes és hasznos egyesület működik kulturális, gazdasági és hazafias célokért. Természetesen idő kell ahhoz, míg alaposan megismerem a viszonyokat. Akkor majd részletesebb és sok másra kiterjedő nyilatkozatot is adhatok.

Nem okoz gondot

az okos gazdasszonyoknak, hogy össze nem ejt-e a gyümölcs foltot a drága ruhán. Hisz tudja, hogy a RADION játszva tünteti el azokat. Amellett magától mos s kíméli a ruhát.

— A hatósági közegektől megkövetem, hogy szigoruan ragaszkodjanak a törvényekhez, hogy szeretettel legyenek hivatásuk iránt, azonkívül igazságosságot, becsületességet és őszinteséget várok el minden tisztviselőtől.

Jovanovics K. Milorád főispán ezután fesztellenül elbeszélgetett a *Bácsmegeyi Napló* munkatársával.

Az egyes egyesületek köreiből, amelyek vasárnap délelőtt kihallgatáson voltak a főispánnál, úgy értesülünk, hogy hivatalos személyek felhívták a főispán figyelmét a bűnesetek szaporodására Szubotícán. Rámutattak arra, hogy talán sehol az egész országban nincs annyi korlátlan italmérséi engedély kiadva, mint Szubotícán és sehol nincs annyi ittas állapotban elkövetett bűneset, mint éppen nálunk. Ebben az irányban javaslatot is fognak előterjeszteni a főispánnak és pedig olyan értelemben, hogy a korlátlan italmérséi engedélyek számát csökkentésék.

Számos kulturális és gazdasági kérdés is szóba került a főispáni fogadáson. A kettősbírtokosok küldöttsége arról tett említést, hogy az itt lakó kettősbírtokosok magyarországi földjeit mindkét államban megadóztatják. A kulturális egyesületek főleg azt a kívánságukat fejezték ki a főispán előtt, hogy a télen, legalább néhány hónapig, állandó szintársulat működjék Szubotícán.

Jovanovics főispán minden kívánságról és panaszról feljegyzést készített és megígérte, hogy az összes kérdéseket tanulmányozni fogja.

Jovanovics K. Milorád főispán vasárnap délután visszautazott Szomborba.

Póruhárt feljelentő

A noviszadi rendőrség letartóztatott egy feljelentőt, akiről kiderült, hogy körözött tolvaj

Noviszadról jelentik: Érdekes körülmények között került közre egy régen körözött tolvajt a noviszadi rendőrség.

Pozsnyai János Noviszadon lakó temerini munkás hétfőn feljelentést tett a rendőrségen, hogy éjszakai szállásán hétfőre virradó éjjel ellopták hatszáz dinárt tartalmazó pénztárcáját és ezüstóráját. *Pozsnyai* a feljelentésben előadta, hogy a lopással *Gálics* Bogdán nevű munkástársát gyanúsítá. A rendőrség *Gálics* hollétének felderítésére megindította a nyomozást, amely néhány óra alatt eredménnyel járt. Megállapították, hogy a munkás *Petrovaradin*ban dolgozik egy épülő házban. A noviszadi rendőrség megkeresése a petrovaradini rendőrség letartóztatta *Gálics*ot, akinek hiány nélkül megtalálták a pénzt és az ellopott órárt.

A noviszadi rendőrség bünygyi nyilvántartójában eközben utánaözték a feljelentő *Pozsnyai* személyi adatainak is és kiderült, hogy több belföldi rendőrség körözi lopások miatt.

A rendőrség *Pozsnyait* letartóztatta.

A villany árának leszállítását és a kötelező minimális fogyasztás eltörlését követelik a szuboticaai iparosok

Az ipartestület rezolúciója a villanykérdésben

A szuboticaai ipartestületben vasárnap délelőtt taggyűlés volt, amelyen többek között a villanytelep ellen felmerült panaszokkal is foglalkoztak. A szuboticaai iparosok ugyanis régen sérelmezik, hogy amikor már minden fogyasztási cikk ára lényegesen csökkent, a villanyárát nem szállítják le, sőt a villanytelep kényszeríti a fogyasztókat, hogy bizonyos minimális mennyiség fogyasztására vállaljanak kötelezettséget, ami azt jelenti, hogy meg kell fizetni egy bizonyos árammennyiséget akár elhasználták, akár nem és így nagyon sok esetben olyan áramért kell fizetni, amit a fogyasztó nem is vett igénybe.

Az ülésen nagy számban megjelent iparosok energikusan követelték, hogy az ipartestület kövessen el minden lehetőséget, hogy a villany árát szállítsák le és a villanytelep úgy az áram erőssége, mint egyéb tekintetben is tartsa be a várossal kötött szerződését.

A közgyűlésen több felszólalás után Polyákovics Martin igazgatósági tag javaslatára a következő határozatot hozták:

1. Az egyesület tagjainak egyhangú kívánságára van szerencsénk megkérni Szubotica város vezetését, hogy a legenergikusabban és az összes lehető eszközzel igénybevételeivel járjon el a helybéli villanyos központnál a következők érdekében:

a) A villanyáram drát okvetlenül mérsékeljék, mert a jelenlegi áratok 1925-ben állapították meg és azóta mindennek jelentékenyen csökkent az ára. Nem lehet tehát indokolt, hogy a villanyáram ára a régi maradjon. Kérjük, hogy a villanytelepet kötelezzék a várossal kötött szerződés betartására.

b) Kérjük, hogy a város vezetősége járjon el az ugynevezett »minimum« ügyében, amelyet a villanytelep minden fogyasztótól behajt tekintet nélkül arra, hogy a minimum értékének megfelelő drámot elhasznált-e vagy sem. Ez a minimum különösen nyáron nagy összeget tesz ki.

c) Kérjük, hogy sürgősen és okvetlenül fogamatosítsanak intézkedéseket az elektro-iparosok védelmére. Ezek az iparosok a tönk szélén állnak, mert a villanytelep ugyiszólyán monopolizálta a városban az összes villanyberendezési, drammérő-óra-díszterelési és egyéb ebbe a szakmába vágó munkálatokat.

A határozat utolsó pontjára különösen nagy súlyt helyez az ipartestület és a város vezetőségén kívül a közönséghez is fordul, hogy vegye védelmébe az elektroiparosokat, mert mint a határozat közli: »nem engedhető meg, hogy egy magánvállalkozást a város polgárságának rovására favoizzaljanak. Hivatkozik a határozat a városi statutumok 143 paragrafusának 8-ik szakaszára, amely a városi főügyész köteletségévé teszi, hogy minden olyan szabálytalanságot, amely a várossal kötött szerződéssel ellentétes, a törvényes eszközökkel orvosolja.

Az ipartestület ezt a határozatot át fogja adni a város vezetőségének.

A gyűlésen foglalkoztak még a tanácsszerződés kérdéssel. Elhatározták, hogy olyan tanácsot, aki mesterségében már legalább féltéven keresztül dolgozott, szerződésbontás esetén ugyanabban a szakmában nem alkalmazhatják. Végül elhatározták, hogy erőlyesen felléjenek a kontárokkel szemben is. Sok panasz merült fel ugyanis amiatt, hogy nem szakképzett iparosok önálló munkát vállaltak el és ezáltal súlyos károkat okoztak a szakképzett iparosoknak. A gyűlésen úgy határoztak, hogy az iparosság védelmében a hatósághoz fordulnak és kérni fogják, hogy a hatóság ne csak büntesse a kontárokat, hanem tegye lehetővé, hogy ezeknél a szakképzettséggel nem rendelkező mestereknél talált feldolgozásra váró anyagot elkobozhassák és ezzel is igyekezzenek lehetlenné tenni működésüket.

Január elsején lép életbe Noviszadon a huszéves házadómentesség

Dr. Borota Branislav noviszadi polgármester nyilatkozata az aktuális városi kérdésekről

Noviszadról jelentik: Dr. Borota Branislav noviszadi polgármester az elmúlt hét végén két napig Beogradban tartózkodott és több fontos városi ügyben járt el az illetékes hatóságoknál.

Dr. Borota Branislav polgármester beogradi utjának eredményéről és az aktuális városi kérdésekről a következőket mondotta a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának.

— Beogradi utam alkalmával igen sok helyütt fordultam meg és több városi ügyben jártam el. Mindenekelőtt eljártam a huszéves házadómentesség ügyében, amelynek városfejlesztési szempontból igen nagy jelentősége van. Tudvalevőleg az új adótörvény értelmében az 50.000 lakosnál kisebb városoknál a házadómentesség csak tíz évre terjed ki. Minthogy tudtuk, hogy Noviszad lakosainak száma felülmúlja az 50.000-et, engedélyt kértünk és kaptunk a népszámlálás megtartására és így megállapítást nyert, hogy Noviszadnak 55.000-nél több lakosa van. Ennek a hivatalos megállapításnak alapján azonnal kértük, hogy a házadómentességet terjesszék ki husz évre, mert ez nagyon felvidítene a város fejlődését, fokozná az építési kedvet, ezáltal fellendülne az építőipar és a többi ipar is.

— Felkerestem Persics osztályfőnököt, aki kijelentette, hogy a pénzügyminisztérium már teljesítette a város kérelmét és jövő évi január elsejétől kezdve megadta Noviszad városának az új házakra a huszéves házadómentességet és az erről szóló pénzügyminisztériumi határozatot már el is küldötték a városnak. Dr. Leticia Dután segédminiszter, az állami adók vezérigazgatóságának főnöke hivatalos uton volt és így nem tudtam vele tárgyalni, pedig meg szerettem volna kísérni, hogy ez a házadómentességi határozat már visszaható erővel lépjen életbe.

— Eljártam az építésügyi minisztériumban a vízdóvni és az Adamovics-telepi új elemi iskolák ügyében, amelyek terveinek átdolgozását rendelte el a minisztérium. Ezeket a terveket műszaki hivatalunk sürgősen átdolgozta és teljesen a miniszteri utasításnak megfelelően készítette el. A terveket átadtam a minisztériumnak és ígéretet kaptam, hogy a jövő hét folyamán megkapjuk a minisztérium végleges jóváhagyását, úgyhogy azonnal rövidített határidőre kiirhatjuk az iskolák építésére vonatkozó árlejtéseket és ez a két iskola még ez idén tető alá kerülhet.

— Ugyancsak az építésügyi minisztériumban eljártam a létesítendő vámpalota ügyében, amelynek megvalósítása a legnagyobb fontosságú városi érdek. Ez a kérdés különböző akadályok miatt sokáig húzódott, míg végre a végleges tervek a minisztérium utasításai szerint elkészültek. A minisztérium még néhány kisebb kiegészítést kívánt és az erről szóló határozatát elküldötte a noviszadi műszaki igazgatóság útján a városhoz. Ígéretet kaptam, hogy a szükséges kiegészítések után az ügyet a minisztérium most már soron kívül véglegesen elintézi.

— A vasuti vezérigazgatóságnál Sreprović osztályfőnöknel interviáltam a vasuti ahuljáró ügyében, amelynek üzembehelyezése, nemcsak a dunaparti gyártelepeknek, hanem az ottlevő csehszlovák szabadraktárnak, az állami sómonopoliumnak és a téli kikötőben levő dunai flotillának is nagy érdeke. A szuboticaai vasutigazgatósággal volt egy elszámolási differenciánk, mert olyan 27.000 dinár megfizetését kérte a várostól, amelyet a város felfogása szerint nem tartozik megfizetni. A vasuti vezérigazgatóság elengedte ezt a 27.000 dinárt, mert ezt maga a szuboticaai vasutigazgatóság is javasolta a vezérigazgatóságnak.

— Pontos probléma a Kislimán rendezése. A Kislimánon tudvalevőleg egész új városnegyed nőtt ki. Ez szükségessé tette az ottlevő uccák rendezését. Közben megjelent az új törvény és a törvénynek az az intézkedése, hogy melyik ucca tekintendő közszégi utnak, nem teljesen világos. A város magyarázatot kért a minisztériumtól és ígéretet kaptam, hogy a minisztérium a közeli napokban dönteni fog a konkrét kérdésre vonatkozóan és ezzel megerősítést fog nyerni a mi törvénymagyarázatunk, amely szerint ezek az uccák másodosztályú közszégi utak és ezeknek létesítéséhez az érdekeltek háztulajdonosoknak, amint arra önként is vállalkoztak, hozzá kell járulniuk. Együttal ígéretet kaptam, hogy a Kislimán feltöltésére és kövezésére vonatkozó városi szabályrendeletet a minisztérium jóvá fogja hagyni.

— Beogradi tartózkodásom alkalmával meglátogattam dr. Sztojadinovics Milislav beogradi városi alnőköt, aki egyuttal a jugoszláv városok országos szövetségének elnöke. Értesültem ugyanis, hogy Beograd új városi szervezeti szabályrendeletet készített és megkértem, hogy azt megtekinthessem. Az alnőköt ur

igen előzékenyen teljesítette a kérésemet és így alkalmas volt látni, hogy ez a tervezet a legmodernebb. Dr. Sztojadinovics alnőköt megígérte, hogy ezt a szabályrendeletet megküldi Noviszad városának is, amely ennek alapján, a noviszadi városi szervezeti szabályrendeletet is át fogja dolgozni.

— Igen fontos a város pénzügyei szempontjából, hogy az illetékekről szóló új szabályrendelet mielőbb megerősítést nyerjen. A pénzügyminisztérium ebben a kérdésben néhány pótlást kíván, amelyeket azonnal eszközöltettem. Ecélból péntek éjjel visszatértem Noviszadra és szombat reggel újból Beogradban voltam s ígéretet kaptam, hogy ezután a szabályrendeletet mielőbb jóváhagyják. Eljártam továbbá a pénzügyminisztérium fogyasztási osztályának vezetőjénél Petrović Péter osztályfőnöknel, akinél érdeklődtem a noviszadi állami fogyasztási adó megváltása ügyében létrejött szerződés iránt. A város megállapodott a tartományi pénzügyigazgatósággal, hogy a fogyasztási adószedést 500.000 dinárért kibéri a várostól. Közben az új fogyasztási adótörvény értelmében a sűrű és a bor fogyasztási adóját lényegesen felemelték, így a bor fogyasztási adóját literenként 35 paráról egy dinárra. Ennek alapján a kincstár tőlünk is többet kívánt. A pénzügyigazgatóság a már megkötött szerződésbe a megállapított 500.000 dinár bérösszeg helyett 1.3 millió dinár bérösszeget írt bele. Ez az utólagos korrekció egyoldalú és a másik fél megkérdése nélkül történt. Mi azon az állásponton voltunk, hogy ez magánigaz kérdés és a felemelés csak kölcsönös megállapodás alapján történhetik meg, különben jogunk van a szerződést harminc napra felbontani. A minisztérium helytadott a mi álláspontunknak és a szerződést azzal küldi majd vissza a pénzügyigazgatósághoz, hogy a várossal újabb tárgyalásokat kezdjen.

— Ha mindezek a most folyamatban levő városi ügyek kedvezően intéződnek el, akkor a város fejlődése nagy lépéssel jut előre.

Súlyos baleset érte

az osztrák földművelésügyi minisztert Szónoklás közben leesett az emelvényről és eltörte az orrcsontját

Bécsből jelentik: Födermayr osztrák földművelésügyi minisztert vasárnap súlyos baleset érte. A miniszter vasárnap reggel a Blindenmarkt közelében levő Hubertendorfer közszégi utazott, ahol ezen a napon nyitották meg ünnepélyes keretek között az újonnan épült Népotthont.

Födermayr tartotta az ünnepi beszédét a megnyitáson. Az új épület előtti térségen deszkákból emelvény állt a szónokok részére és a miniszter erre az emelvényre ment fel, hogy elmondja beszédét. A szónoklás hevében azonban túlközel lépett a meglehetősen magasságban levő dobogó széléhez, elvesztette egyensúlyát és az emelvényről a kövezetre zuhant.

A miniszter olyan szerencsétlenül esett le, hogy mint az orvosi vizsgálat megállapította, eltörte az orrcsontját. Az első orvosi segélynyújtás után Födermayrt autón visszazállították Bécsbe, ahol lakásán vették ápolás alá.

Lelőtte béresét egy aradáci gazda

A gazda szerint véletlenül sült el a fegyver

Beckerekéről jelentik: Véres tragédia játszódott le szombaton este Szrpszkjaradac közszégi utban. Egy 16-módú fiatal gazda revolverrel fejelte bérését, egy tizenhatéves fiut, azután a súlyosan sérült legényt maga szállította be a beckereki kórházba.

Az eset előzményeit és lefolyását senki sem ismeri. Csak annyit tudnak, hogy Marjanov Zsika huszéves gazdag szrpszkjaradaci gazdalgény udvarában szombaton este lövés dördült el. A lövés után egy siklás hellszított és Nenin Mika tizenhatéves béresfiu eszméletlenül, véres fejjel terült el a földön.

Marjanov Zsika azonnal befogott a kocsiába, arra feltette az eszméletlen béresfiut és behajtott vele Beckerekre, ahol a kórházba vitte az eszméletlen fiut. Dr. Kamenkovics Zorán kórházi sebészfőorvos azonnal megvizsgálta a súlyosan sérült béresfiut és megállapította, hogy a golyó a fejébe furdott és a koponyában megakadt. A golyó eltávolítására igen súlyos operációt kell végrehajtani és alig van remény arra, hogy a fiu életbenmarad.

Marjanov Zsika, miután a súlyosan sérült Nenin Mikát a kórházba szállította, visszament Szrpszkjaradacra és jelentkezett a csendőrségen. Marjanov azt állítja, hogy ő nem akarta megölni Nenin Mikát, hanem véletlen szerencsétlenség történt. Ő épen revolverét tisztította, mikor a kis béresfiu arrament. A revolver ekkor véletlenül elsült és a golyó a fiu fejébe furdott. A kis bérest még nem lehetett kihallgatni és egyelőre nem is valószínű, hogy eszméletét visszanyeri, pedig csak az ő kihallgatása deríthetne fényt a titokzatos esetre.

A noviszadi új katolikus templom alapkövetétele

Ünnepélyes keretek között ment végbe a szertartás

Noviszadról jelentik: Vasárnap délután ünnepélyes keretek között történt meg az Adamovics-telepen létesítendő új katolikus templom alapkövetétele és felszentelése.

Az ünnepség összeesett a beltéri katolikus templom becsújával, amely alkalmából Fátih Ferenc apát-esperes plébános hét lelkész segítségével misét tartott. Előzőleg dr. Hampl Ferenc németnyelvű ünnepi beszédet mondott, majd a mise után a hitközségi hagyományokhoz híven megvendégelték a bucsun és a misén megjelent hívőket.

Az alapkövetétele ünnepségeire a rókusi katolikus templomból hatalmas menet vonult az új templom színhelyére, amelyet már akkor nagyszámú közönség vett körül. A megjelentek között a város képviselőiben ott voltak: dr. Borota Branislav polgármester, Lakics János polgármesterhelyettes, Szatkics Sztóján városi tanácsnok, Djakov Alekszandar rendőrkapitány és dr. Trischler Aladár főszámvévehelyettes.

A menet Fátih Ferenc esperes apátplébános vezetésével érkezett a felavatás színhelyére. Dr. Koráni Elemér magyar, Fátih Ferenc esperes apátplébános német és Vukovics István vikárius horvát nyelvű prédikációkat tartottak, amelyekben nagy elismeréssel adóztak a városnak és azoknak, akik a templomépítéshez adományaikkal hozzájárultak. A beszédek elhangzása után Fátih Ferenc esperes apátplébános fényes papi segédlettel szentmisét celebrált, majd beszentelte a templom alapzatát és azután megtörtént az alapkövetétele. Az alapkövetés ünnepélyes keretek között, amelyben fel van jegyezve, hogy Ófelsége Alekszandar király uralkodása alatt történt az alapkövetétele.

Az ünnepségek befejezése után Czoczek Nándor építésmester, a hitközség képviselőtestületének tagja befejezte az alapkövetést.

Harcias cégtársak

Két jasadomcsi téglagyáros kölcsönös gyilkossági kísérlete

Becskeréről jelentik: Érdekes bűnügyet tárgyalt szombaton a becskeréki törvényszéken Bunic Iván törvényszéki elnök büntetőtanácsa. A bűnügynek két vádlója volt: Prokle János és Bauer Mátyás jasadomcsi téglagyárosok, akik szándékos emberölés kísérletével voltak vádolva. A két vádlótt azelőtt cégtársak voltak egymásnak, majd likvidáltak az üzemet, megosztották az árukészletet és kiki a maga tégláját árulta. A konkurrenciából fakadt aztán az ellenségeskedés, amelynek a vége az lett, hogy meg akarták egymást gyilkolni.

Prokle János az elnök kérdésére a következőket adta elő:

— Nem érzem magam bűnösnek, mert jogos önvédelemből cselekedtem. Az eset úgy történt, hogy Láb József bejött a gyárba és kérdezte, mennyiért adok el téglát. Mondtam, hogy 650 dinár ezer darab. Alkudozni kezdett és a végén engedtem ötven dinárt. Pár perccel később jön felém nagy haraggal Bauer és elkezd rám kiabálni:

— Du betyár! Du Individium!

— Erre a gorombaságra én nem is válaszoltam, hanem megfordultam és mentem befelé. Egyszer csak jön szembe Bauer felesége, Bauer odakiált nekik:

— Éva, fogd meg, most kivesszem a gégejét.

— Bauerné erre előlem állt és megfogott. Bauer pedig téglát kapott fel és felém rohant. Erre én ellöktem az asszonyt és beszaladtam egy kamrába. Tíz perccel később, amikor kijöttem az udvarra, Bauerék meglátták és mindketten felém rohantak téglákkal a kezükben.

— Most megfojtalak, te Individium! — kiabált Bauer, azzal mindketten dobálni kezdtek felém téglákat. Mikor már egészen közel voltak, előrántottam a revolveremet és rájuk kiabáltam:

— Vissza, mert lövök!

— De ők rám se hederítettek, csak rohantak felém, mint a vadállatok. Én megegyszer figyelmeztettem őket. Ez se használt. Erre én igen izgatott lettem és elsütöttem a revolveremet, aztán elkezdtem szaladni. Bemennem a kukoricásba. Az országutánál kijöttem a kukoricásból, arra ment Arsizin Gyoka kocsi, felkérdeztem és ő felvett kocsijára. Pár perccel később hallom, hogy a hátunk mögött jön egy kocsi nagyon gyorsan. Hátranézek, hát látom, hogy Bauer ül benne a feleségével. Bauer ép abban a pillanatban adta át a gyeplőt a feleségének és felemelte a puskáját. Erre én megijedtem és leugrottam a kocsiról. Ebben a percben elsült Bauer kezében a puskája és pedig hasravágtam. De nem a lövés talált el, hanem megboltottam és elestem. De felugrottam újra és beszaladtam a kukoricásba. Bauer ezután elhajtott a kocsijával, én pedig később előbujtam és feljelentést tettem a csendőrségen.

Ezután Bauer Mátyást hallgatta ki a bíróság. Ki jelentette, hogy ő nem sértegette Proklét.

Elnök: Prokla azt mondja, hogy maga azt mondta neki: Individium.

Bauer (felháborodva): Az alias hazugság. Azt mondtam, betyár, de Individium azt nem mondtam. Én nem vagyok goromba ember.

Ezután Bauer elmondta, hogy ő régi téglát adott el Láb Józsefnek 600 dinárért, mire Prokle az új tégláját is annyitért adta neki. Persze Láb tőle vett. Ez nagyon fájt Bauernek és szelid hangon szemrehányást tett neki:

— Annyitért adom a téglámat, amennyitért akarom — felelte Prokle. Ekkor odaírt a feleségem és azt mondta, ne veszekedjünk folyton, mire Prokle kivette a revolverét és a feleségemet lelötte.

Az elnök: Csak úgy minden ok nélkül?

— Igen.

— És erre maga vette a puskáját és utána lőtt a kocsiról?

— Az nem igaz. Én nem lőttem. Csak ő lőtt, még pedig kétszer.

Az elnök az iratokból megállapítja, hogy Bauer már egyszer büntetve volt, mert véresre verte Proklét, Bauerné pedig becsületsértésért volt büntetve, mert Proklét goromba szavakkal sértegette.

Az elnök: Maga ugyalszik mégse olyan békés ember. Ót napra volt ítélve, mert hántalmazta Proklét.

Bauer: Én nem hántoltam, ő lökött meg engem.

— És mégis magát ítelték el. És a feleségét mért büntették meg?

— Mert Prokle sértegette.

Ezután számos tanút hallgattak ki, akik valamennyien Prokle állításait igazolták. Végül a bíróság helyszíni tárgyalást rendelt el és a tárgyalást elnapolta.

TÖZSDE

Zürich, szept. 16. (Zárlat.) Beograd 9.12 háromnegyed, Páris 20.33 háromnegyed, London 15.15 háromnegyed, Newyork 510.05, Brüsszel 72.15, Milánó 27.17 és fél, Madrid 76.55, Amszterdam 208.7 és fél, Berlin 123.50, Bécs 73.9, Szófia 3.75, Prága 15.36, Varsó 58.20, Budapest 95.58 és fél, Bukarest 3.08.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 16. Buza bácskai 77—78 kg. 192.50—197.50, hajó Tisza 77—78 kg. 207.50—212.50, hajó Duna 77—78 kg. 205—207.50, bánáti 77—78 kg. 205—207.50, szerémi 77—78 kg. 187.50—192.50, szerbiai 77—78 kg. Dunav 195—197.50. Árpa bácskai és szerémi 63—64 kg. 130—135, Zab bácskai és szerémi 155—157.50. Tengeri bácskai, bánáti és szerémi 160—165. Liszt bácskai 0-g és 0-g 295—300 2-es 275—280, 5-ös 250—255, 6-os 225—230, 7-es 190—200, 8-as 125—130. Korpa bácskai, bánáti és szerémi 110—115. Bab bácskai fehér 2%-os 410—415, szerémi 2%-os 410—415. Irányzat: változatlan Forgalom: 38½ vagon

Budapesti gabonátőzsde, szept. 16. Határidőüzlet: Buza októberre 22.22—22.50, zárlat 22.26—22.27, márciusra 24.82—24.25, zárlat 24.85—27.05, májusra 25.50. Rozs októberre 16.75—16.95, zárlat 16.80—16.82, márciusra 19.12—19.35, zárlat 19.18—19.20, májusra 18.96—18.98. Tengeri májusra 17.96—18.06, zárlat 18—18.02. Készárnyok: buza 21.45—23.15, takarmányárpa 15.75—17.25, koles 12.50—13.25, tengeri 20.25—20.50, korpa 11.60—11.80, rozs 15.95—16.05, sörárpa 19—23.50, repce 48.50, zab 13.75—13.16. Irányzat: lanya.

Chicago terménytőzsde, szept. 16. Középpályások: Buza szeptember 133.1 háromnegyed, december 140.1 hétnyolcad, március 140.7 háromnyolcad. Tengeri szeptember 103 egynyolcad, december 99 hétnyolcad, március 104.

Winnipeg terménytőzsde, szept. 16. Középpályások: Buza október 154 egynyolcad, december 154 ötnyolcad, május 160 egynegyed.

Liverpool terménytőzsde, szept. 16. (Zárlat.) Buza szeptember 9 sh 6 ötnyolcad d, december 9 sh 11 és fél d, március 10 sh 5 d, május 10 sh 8 d.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 112 (—4), Apatin 182 (—5), Bogojevó 181 (—4), Palánka 120 (—6), Noviszad 110 (—4), Zemun 74 (—6), Pancsevo 38 (—8), Orsava 120 (—8). Dráva: Maribor 80 (+5), Osijek 30 (—12). Száva: Zagreb 152 (—0), Mitrovica 94 (—4), Sabac 30 (—6). Beograd 10 (—18). Tisza: Becsej 60 (—10), Titel 90 (—6).

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni a az előfizető részéről a kedvezményekben

Ember a kereszten

Sipos Iván regényíró Szuboticán

Szombaton reggel néhány hetes jugoszláviai tartózkodás céljából Szuboticára érkezett Sipos Iván, a széles körben ismert nevű fiatal magyar író, akinek *Ember a kereszten* című regénye egy csapásra meghódította a magyar olvasóközönséget. A »Magyar Hírlap« megállapítja, hogy Sipos Ivánnak Kassán megjelent kétkötetes regénye, az *Ember a kereszten* jóval kiemelkedik az elbeszélőirodalom átlagos termékei közül, majd hangsúlyozza, hogy a lélekzetállítón izgalmas regény szerzőjétől teljes joggal és igen sokat várhat még a magyar olvasóközönség. Az »Esti Kurír« nem kevésbé lelkes hangon emlékezik meg a regényről.

Sipos Iván regényét végig lehet olvasni egy ülőhelyben — írja a lap, — akár egy Dekobra-kötetet, mert mesészövege, invenciója és fantáziájának élénk színei magukkal ragadják az olvasót, de meg lehet állni minden lapjánál azzal a gondolkozásra késztető megdöbbenéssel, amit ennek a mély és komoly munkának megállapításai idéznek fel.

Ezek a kiszakított idézetek is mutatják, hogy a sajtó a hivatott író megillető komolysággal fogadja Sipos Iván írásait, aki az idei színi szezonban várja darabja bemutatóját is.

Beszélgöttünk a fiatal íróval, aki a következőket mondta:

— A művész ma, a világgazdaság válságának korában, elsősorban fölösleges ember, hiszen nem tartozik az eminenter életszükségletek sorába és így a takarékosságot azonnal rajta kezd mindenképpen. Szuboticára azért jöttem, hogy legutóbbi sajtó kiadásomban megjelentetett négy kötetem második kiadását itt bonyolítsam le. Egy személyben vagyok író, kiadó, terjesztő, — így aztán három ember munkáját végezve, mégis megkeresem valahog (keservesen) a családom és magam megélhetéséhez szükséges összegeket. Négy kötetem adtam el kiadóknak, — azokon nem kerestem semmit. Ezen az utabb négyen aztán én keresek meg minden fillért, — nem dacból, vagy keserüségből: a szükség kényszerít rá. Asszony, gyerekek, család. Mielőtt hozzákezdtem volna, meg akartam halni. Nem sikerült: megmentettek. Maga az írás nem ad kenyeret, hát így próbálkozom.

Sipos Iván, aki a »Nyugat« novellapályázatán is feltűnt s azóta a legelőkelőbb magyar lapok tárcarovatának favoritja, csak annyit kér, hogy támogassák ebben a munkájában.

HIREK

— Ófelsége látogatása Szarajevóban. Az Avala jelenti Szarajevóból: Ófelsége Alekszandar király hétfőn reggel lidzsből Szarajevóba utazott és megtekintette a politechnikai intézetet. Ezután Ófelsége a Kralj Alekszandar katonai lagerba ment, majd visszatért lidzsbére.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint jelentése szerint tulnyomóan száraz, éjjel hűvös idő várható.

— Rádión jelentkezett a Déli Sarkról Byrd kapitány. Londonból jelentik: Pittsburgban egy rádióállomásnak sikerült érintkezésbe lépnie Byrd kapitány délsarki expedíciójával. Byrd jelenleg több mint száz ezer láb hosszú filmet készít a sarki életről.

— Visszaértek Londonba az első angol csapatok a Rainvidékről. Londonból jelentik: Vasárnap este érkeztek meg a londoni Victoria-pályaudvarra a Wiesbadenből kivonuló angol csapatok első különítménye. Az egész angol sajtó újból a legnagyobb meglepéssel állapítja meg a bucsuzkodás szíves hangjából, hogy az angol katonaság korrekt és úri viselkedése következtében a megszállás semmi keserűséget nem hagyott hátra, sőt határozottan megerősítette a jó viszonyt a két nemzet között. A lapok sajnálatuknak adnak kifejezést afelett, hogy Wiesbadenbe az angol csapatok helyébe franciák fognak bevonulni. A Daily Express szerint Wiesbaden idegenforgalma az első francia megszállás alatt a hétköznapi tíz százalékára csökkent, míg az angol megszállás alatt elérte a hetven százalékot. Vezércikkében megállapítja ez a lap, hogy az újabb francia megszállásra stratégiailag semmiféle szükségük nincs.

— Bezárult a zagrebi mintavásár. Zagreből jelentik: Vasárnap zárult be az őszi zagrebi mintavásár. A vásárnak igen nagy sikere volt és a legtöbb kiállító az elért üzleti eredménnyel is teljesen meg van elégedve.

— Henderson meghívta a szovjetkormányt a londoni d'plomásról tárgyalásokra. Kovnából jelentik: Moszkvai hírek szerint a szovjetkormány értesítést kapott Henderson angol külügyminisztertől, amelyben tudatja, hogy az angol-orosz diplomáciai viszony felvétele céljából az előkészítő tárgyalások szeptember 24-ikén Londonban fognak megkezdődni. Arra kéri a szovjetkormányt, hogy erre a napra küldje Londonba Dowgalewzki párisi szovjet nagykövetet.

— **Rádióhangverseny a szubotícai Városi-kávéházban.** Érdekes kísérlet volt hétfőn este a szubotícai Városi-kávéházban. A Konráth d. d. egy hatalmas Sába-orgonán rádiót bocsátott a Városi rendelkezésére és a kávéházi zenét hétfőn este a rádió szolgáltatta. A Sába-orgon szekrény, amely egyaránt használható gramofon leadásra és rádióvetésre, tökéletesen szép, erőshangú készülék, amely a legnagyobb zenekart is pótolja és a hétfői hangversenyen bebizonyosodott, hogy a rádió és gramofon kombinált használatával nyilvános helyiségek állandó zenei szükségletét a legteljesebb mértékben kielégíti. A pompásan sikerült hangversenyt a kávéházi több száz méternyi távolságban is lehetett hallani és így a korzó közönsége is részesült a kivételes élvezetben és a kávéház körül állandóan hatalmas tömeg hallgatta a közvetített klasszikus zenét és modern táncszámokat. A nagyszabású sikerült rádióhangversenyt kedden este megismétlik a Városiban.

— **Kedden közgyűlést tart Beeskerek városa.** Beeskerekről jelentik: Beeskerek városi állandó választmányja, valamint nyugdíj-, pénzügyi és villanymű-bizottságai szombaton délután ülést tartottak, amelyen a közgyűlés elé került anyag került tárgyalásra. A város legközelebbi közgyűlését ugyanis kedre, szeptember 17-ikére hívta össze Sztrefanovics Nikola polgármester. A közgyűlés napirendjén hetvenkét pont szerepel, amelyek között több igen fontos kérdés van. Így többek között a városi tanács javaslattal tesz, hogy a város tulajdonát képező Panseva-uca 144. számú házat négy évre ingyenesen engedjék át a selyemhernyóbevaltó és ellenőrző hivatal részére, továbbá ingyen telket adjanak az állami selyemgyári igazgatóságnak, amely a telken nagyarányú selyemgyárat fog építeni. Az állam ugyanis hosszabb tanulmányozás után elhatározta, hogy Beeskereken nagy selyemgyárat épít, amelyben körülbelül négyszáz munkást foglalkoztatnak. A közgyűlés napirendjére kerül az állandó városi segélyek revíziója is. A tanács ugyanis alapos áttanulmányozás után úgy állította össze a segélyezendő névsorát, hogy abban ezúttal csak olyanok szerepeljenek, akik tényleg rászorulnak a város támogatására.

— **Meghalt Cserna Endre, a clevelandi Szabadság főszerkesztője.** Newyorkból jelentik: Cserna Endre, a clevelandi »Szabadság« főszerkesztője negyvenhat éves korában szívizélhűdés következtében meghalt. Cserna tizennyolc évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába, ahol egyik vezére lett a kivándorolt magyaroknak.

— **A Graf Zeppelin Hamburgba repül Eckener üdvözlésére.** Berlinből jelentik: A Graf Zeppelin kedden reggel utolsó németországi körrepülésre indult. A Graf Zeppelin hajnalban regy és hat óra között startolt Friedrichshafenből, onnan Hamburgba repült, hogy üdvözölje az Amerikából hajlón ideérkező Eckener kapitányt. Hamburgból a léghajó Berlinbe repült, ahova Eckener vonaton utazik. Berlinben Eckener átveszi a Graf Zeppelin parancsnokságát s azon tér vissza Friedrichshafenbe.

— **Hivatalnoksértésért nyolcnapi fogház.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken hétfőn tárgyalták Dabics Szlavimir csurugi közműves bűnügyét. Dabicsot az ügyészség hivatalnoksértéssel vádolta, amit azzal követett el, hogy Murics Vása csurugi rendőrvezetővel szemben sértő kifejezéseket használt. A bíróság Dabicsot nyolcnapi fogházra ítélte.

— **A jövő évben Szplíben tartják meg a Jugoszláv orvoskongresszust.** Zagreből jelentik: Vasárnap délután zárult be a zagrebi orvoskongresszus, amely az utolsó napon főleg az orvosokat érdeklő gazdasági és orvoskamara ügyekről tárgyalta. A zagrebi orvoskongresszus záróülése elhatározta, hogy a legközelebbi kongresszust Szplíben tartják meg.

— **Megnyiták az iskolák.** A szubotícai gimnáziumba rekordszámú tanuló iratkozott be és ugyancsak több tanulóknak van az elemi iskoláknak is, mint a múlt iskolai évben. A szubotícai preparandia épületének kérdése még nem intéződött el és így a leánygimnázium nem költözött át régi helyiségeiből, mert meg akarják várni a miniszterium döntését. Valószínűnek látszik, hogy a preparandia épületének első emeletét a leánygimnázium, a földszínt pedig az elemi iskola kapja, amely eddig is ott működött. Az elemi iskola a Vöröskőr iskolában hétfőn már meg is nyit. A noviszadi középiskolákban hétfőn szintén megkezdődött a tanítás. Valamennyi iskolában 15-ikén befejeződtek a beiratások és így most már áttekinthető képet lehet kapni a noviszadi középiskolákban beírt tanulókról. A leánygimnáziumban az első osztályban 96 tanuló, a második osztályban 76, a harmadik osztályban 77, a negyedik osztályban 84, az ötödik osztályban 52, a hatodik osztályban 26, a hetedik osztályban 42 és a nyolcadik osztályban 36 tanuló van. A leánygimnáziumba tehát összesen 479 tanuló iratkozott be. A fiugimnázium még nem készítette el a beiratkozási eredményéről szóló pontos statisztikáját. A noviszadi polgári leányiskolába ezidén 300 tanuló jár. Az iskolának párhuzamos német osztályai is vannak. A tanítónői képzőbe 176 tanuló iratkozott be. Ezek egy része belnlakó. Az első osztályba 60, a másodosztályba 78, a harmadosztályba 23 és a negyedik osztályba 15 tanuló iratkozott be. Szubotícaról 66 hallgató iratkozott be a noviszadi tanítóképzőbe.

RÁDIÓ

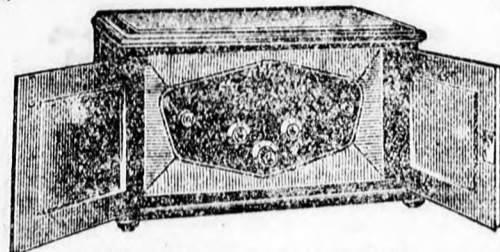
Motto: Ha rádiót akarsz venni,
Vigyázz meg ne bánjad:
Nem igazi szaküzletbe
Be ne tedd a lábad.

A jó villanyrádiók ismeretése

(Folytatódólag közlemény.)

"H LVERSUM ARISTOTIA W"

Nyugateurópa (Hollandia) legtekőletesebb villanyrádiója, mely hódító utján most érkezett hozzánk. Az amerikai praktikusság és a hollandus szorgalom megismerésére. A készülékben mindenféle feszültség külön-külön ellenőrizhető. A hibaforrások azonnal feltalálhatók. Az **ÁLLÓMÁSKAT NEM KELL KERESNI, AZOK AZONNAL, DEÁLLITHATÓK.** Teljesen zárt készülék, melynek kinyitásakor a magas áramfeszültség automatikusan kikapcsolódik. Megvilágított skála, egyszerű kezelés, teljes hullámhossz egyszerű átkapcsolással.

Rádiót csak jó nevé régi szaküzletben vegyen, ha zavartalan rádióvetélt akar.

Konráth D. D. Subotica

valamint összes fiókjai és képviselői.

— **Gyerektartási pert indítottak Héjjas Iván ellen.** Budapestről jelentik: A budapesti járásbírószágon hétfőre tüzték ki Brezlovák Anna ápolónő keresetének a tárgyalását. Brezlovák Anna gyerektartásért indított pert Héjjas Iván ellen. Keresetében előadta, hogy Héjjas többször ígérte neki, hogy gondoskodik gyermekéről, de ígértét nem tartotta be. A tárgyaláson Héjjas nem jelent meg, hanem orvosi bizonyítvánnyal kimentette magát. A bíróság a tárgyalást emiatt elnapolta.

Washingtonban nagy pompával fogadják Macdonald angol miniszterelnököt

Sikerrel biztatnak a flottaleszerelési tárgyalások

Londonból jelentik: Nagyszabású előkészületeket tesznek Washingtonban Ramsay Macdonald miniszterelnök ünnepes fogadtatására. Washingtoni jelentés szerint Stimson külügyi államtitkár a sajtó képviselőinek azt mondta, hogy

nagy meglepetést készlt elő.

Ez a meglepetés alighanem az lesz, hogy Vígula állam meghívja Macdonaldot, hogy egy vasárnapot töltsön el valamelyik indián bungalóban.

Egyébként Londonban már megtörténtek az előkészületek a tengeri hatalmak flottaleszerelési konferenciájára. Beavatott körökben tudni vélik, hogy Franciaország, Japán és Olaszország fenntartásokat jelentettek be, mégpedig Franciaország szabad kezet kíván magának a tengeralattjáró naszadok építése körül, Olaszország pedig ebben a fegyvernemben ugyanolyan mértéket követel, mint Franciaország.

Ami Japánt illeti, a tokiói tengerészeti kormány cirkálók és kisebb csatahajók tekintetében Angliával és az amerikai Egyesült Államokkal 10:10:7 arányt igényel.

A washingtoni japán, francia és olasz nagykövetet Stimson államtitkár állandóan informálja az Angliával folytatott megbeszéléseiről.

A kormány, a testületek és magánosok egymással versengenek, hogy mennél fényesebben fogadják Macdonaldot.

Attól a perctől kezdve, amikor az amerikai parta lép,

uralodókat megillető tisztelettel fogják fogadni, beleértve az üdvözléseket is.

— **Leégett egy muravidéki falu.** Dolnja Lendaváról jelentik: Vasárnap délután három óra tájban a Lendava melléti Dugavas községben Veres János gazda házában tűz ütött ki, amely gyorsan terjedt, úgyhogy tíz percen belül Veres háza kívül még másik nyolc ház is lángokban állott. A házak fából készültek és szálmával voltak fedve, a szeptemberi meleg következtében a kutak is kiszáradtak, úgyngy oltásra gondolni sem lehetett. Nem sokkal később az egész falu lángtengerben állott. Véletlenül a veszedelm idején a község közelében katonai gyakorlatokat tartottak. A katonaság nyomban a veszélyeztetett lakosság segítségére sietett, azonban a vízhiány megakadályozta munkájukat. A Dolnja Lendaváról gyorsan megérkezett tűzoltóságnak is mindössze három házat sikerült megmenteni, míg a falu többi háza a lángok martalékaivá lettek. A kár annál jelentékenyebb, mert a falunak egyetlen háza sem volt biztosítva. A maribori tartomány főispánja a tűzkárosultak részére gyorssegélyt utalt ki.

— **Szüreti bál Titelen.** Titelről jelentik: Az ipartestület vasárnap este a Perkovác szálló nagytermében fényesen sikerült szüreti bált rendezett. A bál tiszta jövedelmét jótékony célra juttatta a rendezőség. A mulatság a legjobb hangulatban a hajnali órákig tartott.

— **Részegen jelent meg a tárgyaláson a szabadlábban levő vádlott,** mire letartóztatták. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken hétfőn délelőttre tüzték ki Zsivkovics Dimitrije volt sztaribeceji rendőrtisztviselő bűnügyének a tárgyalását. Zsivkovicot az ügyészség közokirathamisítással vádolta. Zsivkovics olyan ittasan jelent meg a bíróság előtt, hogy a tárgyalást nem lehetett megtartani. Az ügyész indítványára ekkor elhatározták, hogy a szabadlábban levő vádlottat letartóztatásba helyezik.

— **Kihirdették a noviszal munkáskamara palotájára kiírt tervpályázat eredményét.** Noviszadról jelentik: A noviszadi munkáskamara — mint ismeretes — pályázatot hirdetett építendő palotája terveinek elkészítésére. A pályázatra, amelynek határideje vasárnap járt le, tizennyegy pályamű érkezett. A bírálóbizottság hétfőn hirdette ki az eredményt, amely szerint a tizenkétezer dinárcs első díjat Brasovan Dragisa beogradi építésznek ítélte, a nyolcezer dináros másodikt és négyezer dináros harmadik díjat pedig összehozta és Tabakovics György noviszadi és Kojics Bránkó beogradi építészek között osztotta meg. A munkáskamara igazgatósága a jövő héten ülést tart, amely dönteni fognak arról, hogy a díjnyertes pályázók közül kinek adjanak megbízást a végleges tervek elkészítésére.

— **Capablanca nyerte a budapesti nemzetközi sakkversenyt.** Budapestről jelentik: Hétfőn fejeződött be a budapesti nemzetközi sakkverseny. Capablanca győzött Vajda ellen, Colle Thomas ellen, Havasi Tartakover ellen, Rubinstein Prokes ellen, Steiner Monticelli ellen. Eszerint a sakkversenyt Capablanca nyerte meg 10.5 ponttal. Második lett Rubinstein 9.5, harmadik Tartakover 8, negyedik Vajda és Thomas 7.5 és ötödik Steiner 7 ponttal.

Az amerikai tengerészeti miniszterium beleegyezett abba, hogy a *Berengariát hadihajók díszkísérete* hozza a newyorki kikötőbe. Stimson államtitkár a hadügyi és tengerészeti miniszterek kíséretében Newyorkba utazik és Hoover elnök nevében üdvözlő Macdonaldot. A kikötőben levő összes hajók tisztelegni fognak a Berengaria befutásakor és Newyork város főzbárája hozza a miniszterelnököt a partra, ahol Newyork polgármestere üdvözlő és a városházára vezeti.

Itt

Macdonaldot rögtön Newyork díszpolgárává avatják.

Ha Macdonald ragaszkodik ahhoz, hogy mingyárt folytassa utját, akkor a hajóállomásra a pennsylvániai pályaudvarra hajtatnak, ahol ekkor már készen áll a különvonat, amely Washingtonba viszi.

Hoover elnök a *Rapidan*-folyón levő halásztáborban vendéglátni fogja látni Macdonaldot, ahol teljes csendben beszélgethetnek a két államot közösen érdeklő kérdésekről.

A londoni vasárnapi lapok majdnem kivétel nélkül az angol-amerikai flottatárgyalások eredményes haladásáról írnak és nagy meglepéssel állapítják meg, hogy

sohasem volt alaposabb remény a megegyezésre, mint most.

Macdonald miniszterelnök több oldalból nyilvánított kívánságra elhatározta, hogy hétfőn nyilatkozni fog a flottatárgyalások mostani állásáról. Általános az a vélemény a sajtóban, hogy a washingtoni tárgyalások nem végződhetnek kudarcra.

— Tíz százalék hitközségi pótdót votnek ki Noviszadon a károsult palesztinai zsidók javára. Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó hitközség képviselőtestülete és előjárósága vasárnap délelőtt tíz óra körül a hitközség tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott. A napirend legfontosabb tárgya az előjáróság intévényei voltak arról, hogy a közgyűlés az 1927. évi megadottatások alapján vessen ki tíz százalék pótdót a palesztinai zavargások során kárt szenvedett zsidó hitestvérek felszegélyezésére. Az intévényt a közgyűlés elfogadta. Ezután bejelentést történt arról, hogy dr. Kassovitz Árminnak, a hitközség elnökének emlékére alapítvány létesült, amit a jelenlévők nagy lelkesedéssel vettek tudomásul. A közgyűlés ezután jóváhagyta a Szentegyet és a zsidó nőegylet alap-szabályait, majd meghallgatta és tudomásul vette az előterjesztett pénztári jelentést.

Helyet az új árunak. Balog Lina műkereskedő ez év október 15-ig a tavaszi szezonból visszamaradt eredeti olajfestményekre, perzsaszőnyegekre és iparművészeti cikkekre nagyobb engedményt ad. Miután a cégnek ezen újítása a m. t. vevőimnek egy tényleges megtakarítást jelent, ajánlatos egy későbbi dátumon esedékes ajándék tárgyat vagy lakása részére egy művészeti kivitelű kiegészítést fent jelzett időn belül megszerezni.

— **Áttörte a gátat.** Becskerekéről jelentik: A becskerei törvényszék szombaton tárgyalta Kirschenheiter Béla surjáni földbírtokos bűnügyét, aki azzal volt vádolva, hogy egy töltést áttörve szándékosan áradást okozott Sztefanovics Gyura szomszédos bírtokos földjén. A vádlott földbírtokos eladta, hogy Sztefanovics előzetesen egy kis árkot ásott, amelyen át a víz mind az ő földjére folyt. Ő előbb az árkot eltömte, de Sztefanovics újra kiástta. Ez többször ismétlődött, ugyhogy Sztefanovics földjéről a víz állandóan az ő földjére folyt és azt elárasztotta. Erre ő nem tehetett mást, minthogy átvágta azt a töltést, amely az ő földjét Sztefanovicsétől elválasztotta, miáltal a víz mind visszafolyt Sztefanovics mélyebb fekvésű földjére. A tanúkihallgatásokból megállapítást nyert, hogy a vádlott előadása megfelel a valóságnak, mire a bíróság Kirschenheitert a vád alól felmentette azzal az indoklással, hogy jogos önvédelemből cselekedett.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— **Bombázási gyakorlatok Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A helyőrségi parancsnokság hivatalos értesítése szerint keddtől szombatig Noviszadon a Hadisziget fölött hadilégi hajók bombavetési próbákat fognak végezni. Ezeket a napokon a szigeten polgári elemek nem tartózkodhatnak.

Szülők és diákok figyelmébe! Saját érdekében olvassa el a Vig könyvkereskedés mai hirdetését.

»Jedinstvo« könyvkereskedés Szuboticián az egyetlen, mely az összes jóváhagyott iskolakönyvekkel és iskolaszerekekkel el van látva. Iskolakönyvek és szerek vásárlásánál szép ajándékot ad a diákoknak a »Jedinstvo« könyvkereskedés. Árjai Szuboticián a legcselőkbbak.

— **A vajdasági vadászszövetség választmányi ülése.** Noviszadról jelentik: Lakics János noviszadi alpolgármester vasárnapra ülésre hívta össze a vadászszövetség választmányát. Az ülésen több fontos és az egész Vajdaság vadászársadalmát érintő kérdés kerül elintézésre.

Női újságja a Háztartás. Erre a kitűnően szerkesztett, harminc esztendő múltal bíró családi lapra hívjuk fel hölgyolvasóink figyelmét. Igen nívós közleményein és gyönyörű illusztrációin kívül értékessé teszi a lapot a hasznos és legtekintélyesebb háziaszonyoknak is hasznára való közleményei. A lapot kitűnő kollégánk dr. Rácz Vilmos szerkeszti. Jugoszláviában is minden újságárúsító helyen kapható. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal Budapest, IV., Bécsi uca 3., ahová az előfizetési díjak átutalhatók.

— **A szubotical Centralna Banka rádiókiállítása.** Szombaton délután nyílt meg a Centralna Banka rádiókiállítása Szuboticián a kaszinó épületében. A kiállításnak már az első napon több száz, vasárnap pedig több ezer látogatója volt. Egész nap hullámzott a nép az izlésesen berendezett helyiségben, ahol belépődij nélkül hallgathattak hangversenyeket az európai leadó-állomásokról és megtekinthették a kiállított szebbnél-szebb rádiókészülékeket. Az érdeklődés természetesen a villanyba bekapcsolható rádiók felé fordult leginkább és ezek között is legnagyobb felületűt kellett a Telefunken 40 típus, amely, mint ismeretes, a berlini rádiókiállításon az első díjat nyerte meg. Ez a gép semmivel sem nagyobb, mint az eddig ismert négylángos típusok, kiállítása rendkívül izléses, belső felépítése pedig a legtekintélyesebb, amit eddig a rádióban produkáltak. A gép kikötőből a veszélyes keresést és beállítását, mert skáláját egyszerűen rá lehet állítani a keresett állomásra kilohertzre és az állomás jelképezik. A vétel szobantennával is tökéletes, de a közeli nagyobb állomások akármilyen rövid drót segítségével is hallgathatók. A gyönyörű hangú rádióknak egész nap igen sok hallgatója és csodálója volt. Ezenkívül még a Telefunken gyár több típusai, a Standard Elektrik és Philipsz gépek kellettek nagy érdeklődést. A Centralna Banka a nagy siker hatása alatt elhatározta, hogy a kiállítást állandósítja és azt a nap minden órájában mindenki díjtalanul megtekintheti és a koncertet meghallgathatja. Az elegáns, szép ízléssel rendezik be a bank rádióosztályának műhelyét is, ahol szakértő mérnök vezetése mellett dolgoznak és ahol minden rádióamatőr, aki az alkatrészeket a Centralna Banka üzletében szerezte be, a szakértő mérnök utasításai alapján díjtalanul maga állíthatja össze készülékét. A Centralna Banka állandó rádiókiállítása egy új nagyvárosi intézménnyel gazdagította Szuboticiát.

— **Noviszadon megkezdődött a tűzvész által okozott károk felbecsülését.** Noviszadról jelentik: Lakics János polgármesterhelyettes elnökletével hétfőn kezdte meg a működését az a bizottság, amelynek az új adótörvény értelmében feladata a mezőgazdaságnál előfordult tüzesetekből származó károkat felbecsülni és a földadó mérséklése vagy elengedése iránt javaslatot tenni. A bizottságnak Boksán Radivoj adóügyi- és Klicin Predrag kulturatanácsnok a tagjai.

Dr. Török Béla igazgató-őorvos néhány hétre elutazott.

— **Egy orosz orvostanár meglátogatta a megfaltított noviszadi argastyánokat.** Noviszadról jelentik: Dr. Kolesznikov Beogradban élő orosz orvosprofesszor, kiváló sebész, szombaton este Noviszadra érkezett és meglátogatta azt a két beteget, akiket — mint ismeretes — Woronoff-műtétet halottak végre. Mindkettő állapota kielégítő és három-négy nap múlva elhagyják a szanatóriumot. Dr. Kolesznikov vasárnap délelőtt visszautazott Beogradba.

»Ignis« J. Wirth tűzianyagkereskedés Palesi-uton, a kokszt és tüzfát házhoz szállít nagyban és kicsinyben.

— **Engel Ferenc pápai kamarás elköltözik Becskerekre.** Becskerekéről jelentik: Engel Ferenc pápai kamarás, Becskerek egyik legnépszerűbb és legtekintélyesebb papja, gimnáziumi hitoktató, a Szent Imre-füvevelé Intézet megalapítója és harminc éven át volt igazgatója végleg elhagyja Becskereket. Engel kamarás Zagrebba költözik, ahol a bánati apostoli adminisztratúra által létesített felsőoktatási kollégium igazgatója lesz. Engel Ferenc távozása általános sajnálkozást okozott Becskerek polgársága körében, valási és nemzetiségi különbség nélkül, mert a távozó napot mindenki tisztelte és szerette. A távozó pápai kamarás tisztelőire barátai és tisztelői vasárnap busubankettet rendeztek a kaszinóban, amelyen Engel Ferencet meleg ünneplésben részesítették.

Az iskola megkezdése alkalmával vegyen gyereke részére eredeti Bleyle-féle sweater-ruhát. Gyári lerakat Klein Jenő speciális trükkőrua üzleteiben Noviszad. Velikibecskerek, Senta.

A szubotical Radnicski illése. A szubotical Radnicski SK szeptember 18-án fél 8 órakor tartja havi választmányi ülését és játékosértekezletét a Hirth Pál-féle vendéglőben.

— **Tüzek a szentál szállásokon.** Szentáról jelentik: A Senta melletti tornyospusztai szállásokon az utóbbi napokban több tüzeset volt. Pénteken este Csontos István tornyosi gazdálkodó szállásán ütött ki tűz. A lángok egy szemakasztal és sok nagyválték gazdasági szerszámot hamvasztottak el. Szombaton reggel öt órakor Csivik Antal gazdálkodó tornyosgunarasi szállásán kigyulladt az istálló. Az állatokat sikerült kimenteni, az elpusztult épület és az elhamvadtt gazdasági szerszámok értéke azonban így is mintegy huszonezer dinárra rug. A lángok ácsapattak Gellért Antal napszámos közeli házára is és háromezer dinár kárt okoztak. A harmadik tüzeset vasárnap délután két órakor történt. Kalmár Mátyás tornyosi gazdálkodó szállásán kelekedett a tűz, amelynek sok gabona és liszt esett áldozatul. Mint megállapították, a tüzet a gazdálkodó öt éves kislánya idézte elő, aki az udvaron öngyújtóval játszadozott.

— **Bizottsági tanácskozások a Népszövetség közgyűlésén.** Genéből jelentik: A Népszövetség hétfői közgyűlését a különböző bizottságok tanácskozása töltötte ki. A bizottságok a hét végén befejezik munkájukat és a közgyűlés a jövő hét derekán ülészik. A jövő hét végén még a Népszövetségi Tanács tart ülést ezzel a Népszövetség tízedik ülészaka befejeződik.

— **Eljegyzés.** Braun Lili és Fischer István Szubotica, Jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kétórás sztrájkja a Meiml Gyula részvénytársaság bécsi gyártelepén.** Bécsből jelentik: A Meiml Gyula részvénytársaságnak a tizenhatodik kerületben levő gyártelepén a munkások szombaton a délutáni órákban két óra hosszat sztrájkoltak, mert az igazgatóság nem akarta teljesíteni bérköveteléseiket. Néhány nappal ezelőtt a telep mintegy hatszáz munkása heti négy shillinges bérjavítást kért az igazgatóságtól azzal az indoklással, hogy az élelmiszekk ára a hivatalos index szerint erősen növekedtek az utóbbi napokban. Miután az igazgatóság a bérkövetelést nem akarta teljesíteni, a munkások szombat délután abbahagyták a munkát és a megbízottak egyidejűleg tárgyalni keztek a munkaadók megbízottjaival. Végül is létrejött a megegyezés az igazgatóság és a munkások között. Az igazgatóság részben teljesítette a követeléseket, mire a munkások visszatértek munkahelyeikre.

A serdülő ifjuságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes »Ferenc József« keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket közönhetünk. A gyermekklínikának a *Ferenc József* vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 46

SZÍNHÁZ

Dimitrijevic Milán hangversenye a Városi Színházban

A szubotical származású fiatal hegedűművész szombaton este öndíjjal koncert keretében számolt be szülővárosa zenekedvelő közönségének arról, hogy a művészi *Sturm und Drang* milyen állomásait hagyta maga mögött egy év óta, amikor *Manojlovics* Ivánkával, a kiválóan tehetséges énekesnővel együtt lépett fel a szubotical Városi Színházban.

Dimitrijevic Milánról annak idején megírtuk, hogy gazdag ígéretek zendülnek fel a vonójából és rámutatunk arra, hogy a forrongó vibráció, amely játékát olykor kilendíti az egyenletesség kerékvágásából, nemes hor erjedését sejteti. Dimitrijevic az esztendő előtt szubotical debütálta sokat és előnyösen fejlődött. Játékában több az ökonomia, palettáján több a szín, előadása pedig az önfegyelmelés kemény iskoláit járta Prágában. Első szerepléséről irt beszámolóink során említést tettünk arról is, hogy Dimitrijevic művészi temperamentuma inkább az elmélyült, belülről kifejező megmutatózó előadasmód magaslati felé tendál, mintsem a dekoratívabb, de felszínesebb virtuozitás felé. Az előbbi irányban a fiatal hegedűs nagy utat tett meg előre. Főnyes művészeskedés és pepecselő szonglőrögások helyett nagyon helyesen a zene belső szerkezetiségét, igyekszik összhangba hozni tehetsége és hangszere lehetőségeivel. Ugy látszik, azok közé a hegedűművészek közé akar és fog tartozni, akiknek számára az előadott darab nemcsak játék, hanem sokkal több ennél: hitvallás és filozófia, végre meg velőre menő viaskodás és ujjongó győzelem. Ezeknél a művészeknél a vonó formái építményeiből templom lesz, amelyből zengő igézetek zsolttárai és transzcendentális szózatok foszlányai szűrődnek ki.

Egyébként technikában is sokat haladt a fiatal művész. Vonóvezetése biztos, átmenetel szinsek és tartalmasak, fiveghangjai pedig kristályos tisztasággal eszengenek. Jól összeválogatott másra első részében *Brahms* darabokat hozott. Ezek az áradó idealizmussal telített, epekedő és túlfűtött érzelmi melódiák kitűnő alkalmat nyújtottak Dimitrijevicnek képességei megmutatására. Különösen az *Adagio* monumentális romantikája bontakozott ki hiánytalanul a stílusos interpretáció keretében. *Vitali* Chassoneja-nak érzelmileg tartózkodóbb és tárgyilagosabb formanyelve, *Chasson* Počmáinak tartalmas és sokszínű változatai, továbbá *Paganini* népszerű szerzeménye, a tetszetős architektúrájú, ügyes Palpitty egyforma szépséggel és erővel szólaltak meg Dimitrijevic Milánál, aki ha le fog mondani, mimikájának és tartásának néhány sokszor felöltö modorosságáról, a szubotical sokkal kényeztetetebb zenei publikum előtt is a sikerrel szerepelhet.

A közönség, amely alig félig töltötte meg a Városi Színház hangversenytérmet minden szám után hosszan és melegen ünnepelte a fiatal művészt, akinek oeuvreje és képességei egyaránt részölgáltak volna a telt házra. A zongorakíséretet *Pataki* Cora zongoraművésznő látta el finoman és aláfestően — mint mindig.

Debreceni József

Párisi szőrmekabátmodelljeim csétkönyveser nélkül tekintse meg!

Spitzer Lajos szüics szőrmenyáruháza Subotica, Sokolska ul.

FILM

Alaska angyala

A Városi Mozi új műsora

Az Alaska angyala ötletes, kedves amerikai film-játék, sok fordulattal, elevenen perdülő mesével és — tengerentúli szokás szerint — egy kávéskanálnyi erkölcsi tanulsággal. A vadonatújnak legkevésbé sem nevezhető tanulság ezuttal az, hogy a szerelem a pénz-nél is erősebb, továbbá, hogy a szerencsétlenségben mutatkozik meg az emberek igazi jelleme.

Egy unatkozó amerikai milliárdos leánya és titkára, a leány praesumptív vőlegénye társaságában hajótton van az északi sarkvidéken. A hajó megreked a jéghegyek között és milliárdosok egy ennyivaló kis táncosnővel és annak fivérével együtt kénytelenek kutyaszánon nekivágni a hómezőnek. Az eszkimó vezető, aki szemét vetett a társaságban levő szép hölgyekre, félton rutul cserbenhagyja őket és a jég hajótöröttjei egy elhagyott viskóban adják át magukat a kétségbeesésnek. Jelentkezik az éhség és felszabadulnak az állati ösztönök. A kényes, fényes milliárdoslány ököre megy egy falatnyi elrejtett babkonzervért, amit a másik kultürember dugott el a többiek elől és dermesztő hideg lévén, minden lelkifurdalás nélkül lehuzza a szőrmetakarót a kis táncosnőről. Végül is alkalom nyílik a menekülésre: a nőbarát eszkimó hajlandó élelmszert küldeni, ha az egyik nő viszonzásul az övé lesz. A kis táncosnő, aki mint előrelátható volt, időközben beleszeretett a jóképű titkárhoz, hajlandó feláldozni magát. Elmegy az eszkimó kunyhójába, ahol sikerül leretienie a pásztoróra után áhitozó grönlandit és felvont revolverrel kényszeríti a szolgálót, hogy azonnal siessenek a kunyhóban rekedtek segítségére. Amint az élelmszert megérkezik, menten visszavátozik mindenki kultürlényvé, a kis táncosnő és a titkár azonban undorral hagyják faképnél milliárdosukat, akik az inség perceiben nem nagy önzetlenségről tettek tanúságot.

A szórakoztató film főszerepét Nancy Caroll és Josephine Dunn játsszák. A hétfőtől kezdve színreke-rülő új műsora, a Bohémszerencse című kacagató Fox-vígjáték egészíti ki.

(d.)

KÖZGAZDASÁG

A deronyai mezőgazdasági kiállítás megnyitása. Vasárnap délelőtt nyitották meg Deronyán az első mezőgazdasági kiállítást, amelyen kizárólag község-beli gazdálkodók terményei és tenyészállatai kerültek kiállításra. A kiállításon megjelent Klicin Mita tartományi biztos is, aki délelőtt kilenc órakor nyitotta meg a kiállítást és örömeinek adott kifejezést afölött, hogy a földművelő osztály mindjobban előrehalad. A beszéd elhangzása után egy kislány virágsokrot nyújtott át Klicin Mitának, akit a kiállítás rendezőse nevében Tkalic Pánta deronyai gazdálkodó üdvözölt. A kiállításon különösen sok sertést és baromfit állítottak ki. A tartomány a kiállítók díjazására 10.000 dinárt adott. Valamennyi gazdálkodó, aki sertést állított ki, díjazásban részesült. A kiállítás néhány napig marad nyitva.

Kitűnő a kukoricatermés Délbánságban. Belacrkváros jelentik: Délbánságban megkezdtek a kukoricatermést. A terméseredmények kitűnőnek mondhatók, különösen a minőséget illetőleg. A csövek nagyok, a magok épek és fejlettek.

Csehszlovákiában rosszabb a termés, mint a múlt évben volt. Prágából jelentik: A csehszlovák földművelésügyi minisztérium közzétette őszi hivatalos termésmenüjét. A jelentés szerint a termés ez évben rosszabb volt, mint a múlt évben. Learattak összesen 13,680.000 métermázsa búzát, ami 93.000 métermázssal kevesebb, mint a múlt évben. Rozsot 16,160.000 métermázssal arattak le. Ez is kevesebb, mint a múlt esztendőben. Az árpatermés tíz százalékkal csökkent, a zabban pedig 570.000 métermázssal kevesebb a termés, mint tavaly volt, úgyhogy búzában, zabban, árpában és rozsban 4.370.000 métermázssal kevesebb termett 1929-ben, mint 1928-ban.

A Vatikán olasz állampapírokat vásárol. Az európai tőzsdéket általában az üzletlenség jellemzi. Csupán a római tőzsde a kivétel, ahol az olasz állampapírokat nagy forgalmat bonyolítanak le. Az olasz tőzsde élénkségének, mint Rómából jelentik, az az oka, hogy a vatikáni állam belépett a tőzsdekomitensek sorába és nagy tételekben vásárol olasz állampapírokat. Az olasz kormány és a Vatikán között kötött pénzügyi egyezmény értelmében az új állam Olaszország 750 millió líra készpénzt és egy milliárd értékű ötszázalékos államkölcson-papírt biztosított. A pápai állam azonban kötelezte magát, hogy az olasz pénzügyi egyensúly megővése érdekében ehhez az összeghez havonként csupán negyven millió lírát veszi igénybe. Augusztusban a Banca d' Italia, amely-nél az értékeket és a készpénzt deponálták, a negyven millió lírán kívül még kamat fejében huszonöt

millió lírát fizetett ki a pápai államnak, amely ezért a 65 millió líráért a római tőzsdén állampapírokat, főleg az olasz kormány által kibocsátott hétszázalékos dollárkölcson papírjait vásárolta, de vett a pápai kincstár néhány magánértékpapírt is, főleg kémiai és fegyvergyárak részvényeit.

Árlejtések. Szeptember 20-ikán, délelőtt tizenegy órakor a hadügyminisztérium mérnöki osztálya Beogradban árlejtést tart egy Rumán építendő épület munkálataira. Előirányzott összeg 86.807.43 dinár. — Szeptember 20-ára a szarajevói vasútigazgatóság irodái beszerzésekre hirdetett árlejtést. — Október 7-én az állami bányák igazgatósága Szarajevóban 200.000 kiló széna beszerzésére tart árlejtést.

Marhavész a Bánátságban. Beeskerekről jelentik: Bánát egyes községeiben az utóbbi időben marhavész lépett fel. A vérszról azonnal jelentést tettek a földművelésügyi minisztériumnak, mire a minisztérium kiadta a szükséges rendelkezéseket a marhavész terjedé-

sének megakadályozása érdekében. Többek között a földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy a fertőzött községek egész járásában, valamint a szomszédos járásokban a heti és országos vásárokat állatokkal nem szabad felhajtani. Ezek szerint tilos az állatfelhajtás a kikindai, novakanizsai, novibecseji, jasatomicsi és a beeskereki járásokban. Egyes községek a miniszteri rendeletet rosszul értelmezik és a heti és országos vásárokat egyáltalában nem engedik megtartani, úgyhogy az élelmi, kereskedelmi és ipari cikkek sem juthatnak piacra. Egyes községek pedig megtiltják az exportcég-gek bevásárlóinak, hogy olyan községekben is, amelyek a fertőzött községektől elég messze fekszenek, állatot, baromfit, tojást és nyersbőrt vásároljanak. Emiatt igen sok panasz érkezik a beeskereki kereskedelmi és ipar-kamarához, amelyek alapján a kamara körlevéllel fordult a járási hatóságokhoz és kérte, hogy a községeket világosítsák fel a rendelet tartalmáról és akadályozzák meg, hogy a községi előjáróságok azon túlmenő rendelkezésekkel hátráltassák a kivittet.

RÁDIÓ

A sport a zenében és a dalban

A keddi rádióműsor kiemelkedő eseményei

Kedden a rádióműsor rendkívül változatos, úgy-szólva mindenki megfogja kapni azt, ami érdekli. Még a sport híveinek is érdekes hangversenyt nyújt. »A sport a zenében és a dalban« címmel.

Beogradból a rádiózenekar klasszikus hangverse-nyét közvetíti (20.30), Ljubljánban a zene-matica kvartettje hangversenyez és a hangversenyt Zagreb is közvetíteni fogja (20.00).

Budapest opereteladást rendez és a Szibill című operett szerepel műsoron (19.30). Operett kapunk

még Turinből (21.00) Róma viszont Puccini-operát tűzött műsorára (21.00) és ugyancsak opereteladást nyújt Posen, ahonnan valamennyi lengyel állomás át-vezzi (19.20).

A hangverseny-programból kiemelkedik München szonáta-estje (21.00) és Bécs sport-hangversenye (20.05). A csehszlovák állomások spanyol-estét rendez-nek (20), Frankfurt pedig az orosz zeneszerzőknek áldozza keddi estjét (20.00). Lipcsében a filharmonikusok hangversenyeznek (20.00).

SPORT

Csütörtökön játszik le a Hartmann-serleg
mérkőzések döntőjét

A mérkőzést a palicsi pályákon tartják meg

A Hartmann-serlegmérkőzések döntőjét csütörtökön fogják lejátszani, a beeskereki Hajósok és az Odzaci-tenniszklub játékosai. Az idei serlegmérkőzések során ez a két egyesület olyan nagy formát árukt el, hogy a döntőközdelem egyik legkiemelkedőbb sport-eseménye lesz a tenniszszeszónak. A beeskerekiek

győssége Balás és a Demkó-pár, Odzacinak viszont Flamonon kívül, aki ma már a Vajdaság legjobb játékosai közé sorozható, kitűnő gárdája van.

A verseny csütörtökön reggel félkilenc órakor kezdődik a palicsi pályákon. Délelőtt a singliket játsszák le, délután pedig a páros számok lejátszására kerül sor.

Dulcis—Szombori Szoko
4:2 (1:0)

I. osztályu bajnoki. Bíró Percsics. Szokó-támadással indul a játék, de a Dulcis hamar magához ragadja a kezdeményezést és mintegy 15 percig győnyőri csatárjátékkal leszorítja ellenfelét. Eredményt azonban csak a féldő vége felé ér el. Holec Dudás kornelövését védhetetlenül a hálóba továbbítja.

A második féldőben megélénkül a játék és a Dulcis már 3:0-ra vezet, amikor a Szokó magához tér és egymásután két gólt ér el. A két gólról a Dulcis erős iramot diktál és Mracek váratlan lövéssel még-jobbban biztosítja győzelmét.

A szlavóniai kupamérkőzések
első fordulója

Vasárnap kezdődtek meg a szlavóniai kupamérkő-zések. Az első forduló meglepetést is hozott, amennyi-ben a nasici Sport Klub vereséget szenvedett az oraviceai Hajduktól.

Az egyik mérkőzést Djurdjenovácson játszották be, a Ljeskováci SC és a Djurdjenováci SC között. Az eredmény 6:0 (4:0) a ljeskováci csapat javára. A gó-lokat Csutura (3) Hermann és Bröder lötték.

Nasicson folyt le a másik meces az oraviceai Hajduk és a Nasic SC között. A nasici csapat mint favorit könnyelműen játszott és így történt, hogy 2:1 (1:0) arányban vereséget szenvedett. A gólokat Rabel (2), illetve Jostljak lötték.

Tennisverseny Rumán. Rumáról jelentik: Vasárnap tartották meg Rumán a Ruma-Mitrovica közötti tennisversenyt nagy közönség jelenlétében. A ver-seny Ruma 7:2-es győzelmét hozta. A győztes szám

játékosai közül kitűnő formát áruktak el dr. Blauensteiner Ferenc és Osztójics Vera kisasszony. A mitro-vicai tenniszestők közül kivált Stojadinovics Mirko és Tomiv Vera kisasszony. A verseny részletes eredményei a következők: Férfi egyes: Banjac (Ruma)—Kinaisz (Mitrovica) 9:7, 6:2; King (Ruma)—Vojnovics (Mitrovica) 6:0, 6:1; Stojadinovics (Mitrovica)—Schmee (Ruma) 6:1, 5:7, 6:4; dr. Blauensteiner (Ruma)—Zeisberger (Mitrovica) 9:7, 6:2; Vojnovics (Mitrovica)—Brix (Ruma) 6:4, 6:4. Férfi páros: Schmee, Banjac (Ruma)—Kinaisz, Vojnovics (Mitrovica) 6:4, 6:1; dr. Blauensteiner, Schmee (Ruma)—Stojadinovics, Zeis-berger (Mitrovica) 6:3, 6:3. Női egyes: Osztójics Vera (Ruma)—Kinaisz Olga (Mitrovica) 6:0, 6:1; Osztójics Vera (Ruma)—Tomic Vera Mitrovica 6:1, 6:2.

TOPOLA

Topolai SC—Kulac Hajduk 8:0 (4:0). Bajnoki.

A noviszadi Achilles kerékpáregylet országúti ver-senye. Noviszadról jelentik: A noviszadi Achilles ke-rékpáregyesület vasárnap rendezte országos országúti versenyét, amelynek eredménye a következő: I. 80 ki-lométeres főtverseny. (6 induló). 1. Pavlik II (Achilles) 2 óra 33.5 perc. 2. Varga János (Achilles) 2 óra 34 perc. 3. Merzljut I. (Achilles) 2 óra 35 perc. Elsőnek Szántó (SZAND) gummiszelléssel érkezett, de a zsűri szabálytalan hajtás miatt diszkvalifikálta. II. 80 kilométeres haladók versenye. (7 induló.) 1. Gregor (Tesla) 3 óra 13 perc. 2. Brezsán (Achilles) 3 óra 17 perc. III. 80 kilométeres kezdők versenye. (10 induló.) 1. Mutibaries (Achilles) 3 óra 20 perc. 2. Molnár (Achilles) 3 óra 26 perc. IV. 30 kilométeres ifjúsági verseny. (13 induló) 1. Csurganov (Achilles) 1 óra. 2. Homály (Tesla) 1 óra 01 perc. 3. László (Buducnost) 1 óra 02 perc. A zsűri határozatában kihirdette, hogy Szántót, a SZAND versenyzőjét sportszerűtlen viselke-désért, amelyet a zsűrivel szemben tanúsított, feljelen-ti a zagrebi főszövetségénel.

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bácsmegyei Napló
1929

(Rozsák hírek a kisvárosból)

Mindenkor valami kellemetlen nyomot hagytak Balting kéréseivel jőzán szavai Margitban, de hiába került ösztönösen a férfit, az állandóan a nyomában volt és naponta legalább egyszer csatlakozott hozzá. Ebben a nyomasztó hangulatban kétszeres örömet szerzett Margitnak, amikor egy héttel később váratlanul megérkezett Nizzába Alfred Vignier.

Az író őszintén vágyódott már Margit csókjaira és mihelyt végzett Párisban legfontosabb teendőivel, boldogan sietett a lány után. Margit tudáradó örömmel fogadta. A felgyülemlett szenvedély tüze vadul hajította a férfi karjaiba már az első délután és ettől kezdve naponta találkoztak titokban, amellet azonban a nagy nyilvánosság előtt is együtt mutatkoztak mindenütt. Néhány nap álomszerű boldogságban eltelt. Valami szerelmi zsidbadtság lett urrá Margiton, egy mámoros kábulat, amelyet állandóan érzett és amely engedelmesen hajította a férfi karjaiba, amikor az csak akarta. Az okos, céltudatos Margit nem törődött semmivel, azzal sem, hogy a ráfigyelő szemek már túlságosan sokat láttak és hogy az emberek már sokat beszéltek róla Vignierrel kapcsolatban. Tökéletesen kiélvezte ezt a szerelmet, amelynek egészen rabja lett és a férfi hálásan fogadta gyöngéd és mégis szenvedélyes odaadását.

Thomas Balting is észrevette a Margit körül történt változást, de csodálatosképen nem törődött vele. Amikor csak tehetett, most is csatlakozott a lányhoz, amire most ritkábban volt alkalma, mert a lány majdnem mindig Vignier társaságában volt. De bámulatos kitartással kileste azt a néhány percet, amikor a lány egyedül volt és mint valami sötét szellem, nyomban ott termett mellette.

— Most boldog? — kérdezte gúnyosan, anélkül, hogy bővebben megmagyarázta volna kérdését.

Margit kihívóan nézett rá és dacosan felelt: — Igen. Ha éppen tudni akarja: nagyon boldog vagyok.

— Csak vigyázzon, ne érje csalódás. Az írók a nőt és a szerelmet is csak olyan élménynek tekintik, amit később feldolgozhatnak regényeikben.

— Semmiesetre sem tekintik azonban üzletnek a szerelmet.

— Ahogy vesszük. A regényírás izület, legalább is részben és az élmények gyűjtése hozzártatik ehhez az üzlethez.

A Promenade des Anglais pálmákkal szegélyezett, tengerparti sétányon folyt le ez a beszélgetés a Hotel Savoy-Palace előtt, ahol Margit Alfredre várakozott. Idegesítette, hogy Balting ép most csatlakozott hozzá és szeretett volna szabadulni öle. Ez azonban nem sikerült és Margit kényelmetlenül érzéssel látta, hogy Vignier a felső oldalról közeledik. Kénytelen volt bemutatni egymásnak a két férfit, noha ez izlése és akarata ellen volt.

Vignier, aki megszokta, hogy Margitot a férfiak egész raja veszi körül a szépségverseny óta és ezért sohasem tett még szemrehányást a lánynak, most feltűnő hideg kimértéssel fogadta Balting bemutatkozását. Néhány lépést mentek együtt és ezalatt vonatottan, kényszeredetten váltottak néhány konvencionális szót, majd Balting egész átlátszó ürügygel elvált tőlük.

— Sajnálom, hogy nem tölthetem a délutánt önökkel — mondotta erőltetett udvariassággal — de halaszthatatlan dolgom van.

Az utkereszteződésnél várakozó autójába szállt és elrobogott.

Vignier kedvetlenül nézett utána.

— Mit akar ettől az embertől? — kérdezte váratlanul Margittól.

A lány megdöbbenve figyelt fel erre a váratlan kérdésre.

— Nem értem, Alfred — mondotta zavartan — hogy mit akar ezzel a furcsa kérdéssel.

A férfi hangjában idegesség vibrált.

— Majd megmagyarázom világosabban. Nem

vagyok féltékeny természet, ezt maga jól tudja. Megértem, hogy egy ilyen szép és ünnepezt nő társaságát keresik a férfiak. Erről maga nem is tehet. De erről az angolról túlságosan sokat hallottam már magával kapcsolatban.

— Esküszöm... — kezdte hevesen Margit, Vignier azonban félbeszakította.

— Erre nincs semmi szükség, Marguot. Nem gyanúsítom magát semmivel és nem is akarom vallatni, mint valami vizsgálóbíró. Csupán kérem: akarom, hogy kerülje Balting társaságát.

— Nem tehetek róla, hogy állandóan a nyomomban van. Pedig ha tudná, mennyire ki nem állhatom.

— Annál inkább távol kell tartania magát. Lásza be, hogy nekem mennyire kellemetlen, hogy magát ezzel az angol pénzeszsákkal kapcsolatban emlegetik.

Ez volt az első ilyen beszélgetés közöttük. Margitban kellemetlen nyomokat hagytak a férfi szavai. Teljes odaadással, önzetlenül és igazán szerette Vigniert, Balting pedig nem volt több egy toladó, kellemetlen idegennél és mégis ez a közömbös, sőt inkább ellenszenves idegen vonta az első felhőt szerelmük derűs kék égboltjára. Teljesen ártatlannak tudta magát és ezért önzete fájdalmasan lázadott Vignier burkolt célzásai és féltékenykedése ellen. Nem bízik benne? És törődik azzal, hogy mások mit beszélnek róla? Hát nem fontosabb az ő boldog ölekezéseiben felolvadó, nagy szerelme idegen emberek ostoba pletykáinál?

Margitot mély szomorúság töltötte el, a boldogságát féltő szerelmes ember tehetetlen szomorúsága. És hangulatát még borusabbá tették a hazulról érkező rossz hírek. Másnap reggel a posta két levelet is hozott hazulról: az öreg Wagneréktől és Sonntagtól. A szülei, akik a büszke boldogság mámorában éltek Margit sikere óta, most panaszkodtak, hogy a kis üzlet rosszul megy és anyagi gondokkal küzdenek.

»... Örülünk, hogy olyan jól érzitek magukat — írta az anyja — maguokról sajnos annál kevesebb jót írhatok. Az üzlet gyengén megy és most nincs megtakarított pénzünk sem, amelyből pótolhatnók a hiányokat...«

Az öreg Wagneré nem írta ugyan meg nyíltan, de Margit mégis érezte, hogy a sorokban valami burkolt szemrehányás van, mert hiszen az öregek ráköltötték megtakarított pénzcskéjüket, a drága estélyi ruhákra, a selymekre és csipkékre, a finom cipőkre, meg a nagy utazásokra. Ha nem tudta volna, hogy így van, akkor soggora sorai eléggé felvilágosították volna. A derék álat-orvos ezeket írta Rózsának:

»Otthon az öregek gondokkal küzdenek. Ed-dig nem vallották be nekem sem, de most már nem tudják tovább titkolni, hogy a kis üzlet bizony dögvővason van, mert minden kis tőkét elvontak belőle, csak hogy Margitka résztvehessen a párisi szépségversenyben. Jó volna, ha a kislány most már komolyan gondolkozna valami rendes elhelyezkedésről ott kinn, ha már hazajönni nem akar, bár úgy látom az öregek ezt szeretnék legjobban. Arra semmiesetre sem lehet számítani, hogy az öregek pénzt küldhessenek. Magának pedig édes fiam most már jó lesz komolyan gondolni a hazautazásra, mert mi sem bírjuk anyagilag ennyi ideig ezt a külföldi utazgatást, meg aztán a Pistike is sir már maga után, hogy magamról és az elhanyagolt házukatjától ne is beszéljek.«

Margit könnyes szemekkel olvasta ezeket a leveleket. Nagyon szégyelte magát. Ő itt él Nizzában egy luxushotel fedelmi apartamentjában, gondatlanul feledkezik az ünnepeztetés mámorába és a siker boldogságába s nem gondol arra, hogy a szülei otthon kora hainaltól késő estig robotolnak a kis vegyeskereskedésben. És most még nélkülöznék is miatta...

Szomorúan fordult Rózsához.

— Milyen rövidlátó az ember a boldogságában — mondta keserű önváddal — nem gondolt másra, csak a kellemes dolgokra.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

Nemačka Keramika

(Deutsche Keramik)

Kosmajka 7 Beograd Telefon 31-82

Meissen Hardmuth, Čeh és Zsolnay
fayenc fal- és padlóburkoló keramiai lapok.

Meissen és Hardmuth-kályhák, valamint luxuskandallók és takaréktűzhelyek (Sparherd).

Költségvetés, tervrajz díjtalan.

Tekintse meg kiállítás helyiségünket

A városi színház és mozi ruhatára és büfféje
1. hó 24-én délután 3 órakor a Városi Takarékpénztárban megtartandó árverésen okt. 1-től egy évre bérebe adatik. A feltételek megtudhatók a Városi Takarékpénztárban.

Haberstro Antalné, született Erg Magdolna még 1928-ban tölem elvált, adósságaiért semmiféle felelősséget nem vállalok.

Haberstro Antun,

10766

Kolut.

Kalapszalómat

Subotica, Kralja
Petra Park 10 sz. alatt
megnyitottam

Kaufer Klári

Legújabb
divatkülönlegességeim megérkeztek!

10764

Előíráson új

TANKÖNYVEK

az összes iskolák és tanintézetek részére és

használt tankönyvek

kitűnő állapotban, új, tartós kötésben
míg a készlet tart

féláron

Előíráson

író-, rajz- és tanszerek
jutányos áronA középiskolai magyar tagozatok
növédekének figyelmébe!Tankönyvszükségletüket már most rendeljék meg,
mert a könyvek későbbi beszerzése nehézségekbe
ütközikVIG könyvkereskedés
Subotica, FőtérSENTA-ADA-MOL-B. PETROVOSELOI
AUTÓBUSZ UJ MENETRENDJE

1929 szept. 16-tól:

	ind.	7-5	13-	17-	órákor
SENTA		8:30	18:40	17:45	.
ADA		8:30	14-	18:05	.
MOL		9:20	-	18:30	..
B. PETROVOSELO	érk.				
B. PETROVOSELO	ind.	4-	9:30	-	órákor
MOL		4:20	9:50	14-	.
ADA		4:40	10:10	14:15	.
SENTA	érk.	6:30	11-	15-	.

C all-közösök B. Petrovoselon a Startbeőjre induló autóbuszhoz
SENTAN: az 5:46, 11:20 és 15:24 órákor Subotica-ra induló
vonatokhoz, valamint 11:23 és 5:46 órákor induló bá-
nyai s 15:19 órákor induló borsgosi vonatokhoz.

U adalmi magyar
uj mák
Engros: detail
Sugár Manónál
Gyümölcsplac
Telefon 47 Telefon 47

TŰZIFA
a o nli szállítá ra
vagóntételekben kapható
Ács Andor
Subotica, Bada ičeva 12
10725

Jóforgalmu
fűszerüzlet
házzal együtt
jutányosan eladó
Családi házak eladók
Rádió Reklám, Subotica,
Pašičeva ul. 7

Folyó hó 28.-án
nyilvános árverés
utján eladásra kerül egy
6 üléses nyitott
Berliet luxusautó
Bővebbet Schmolka hír-
dető-irodában, Novisad

Birtok
eladó.
70 holdas, továbbá
260 holdas elsőrendű
talaju birtok, teljes
gazdasági felszerelés-
sel és épületekkel
Szlavóniában családi
okok miatt eladó.
Bővebbet
Weisz Jakab cé nél
Osijek
Županijska ul. 13
10721

Kemény D. Dezső
ecetgyára
ért esíti
vevőt, hogy az ecetgyár
és iroda az uccayitá: kö-
vetkeztében is a régi he-
lyén marad: Városi épít-
előtával szemben, I. Vojic-
vičeva 5. Bejárat az új uc-
cán. E alkalommal figyel-
mezteti a t. há iaszo yo-
at, hogy ha sulyt helyez-
nek arra, hogy a lőlire el-
tett uborka, paprika és
zöldfőzelékek mindig szé-
pek és jók maradjanak,
csak Kemény-féle eszencet
használnanak. 2164

Murvai és Molnár
műkő- és cementárugár
Subotica (a vasuttal
szemben)
Elvállal mindennemű
műkő-, vasbeton- és cement-
munkát. **Észi** egy és
többszínű **cement- és**
mozaiklapokai, va-
lamint drótbetétes és cső-
mőszölt betonesőveket
Árajánlattal díjmentesen
szolgál 590

**Iskolatáskák,
mappák és bőröndök**

bőrből és vászonból o'csón csak a **CHLAGER** bő-
röndősnél a készítőnél szerezhetők be. Dívtos ridikü-
lőkben nagy választék. Subotica, Aleksandrova ul. 1
2218

OLCSÓBBAN VESZ

nagyobb választékből, ha szőrmeszük-
ségletét meg az ősz szezon előtt szerzi
be! — Nagy raktár! Kedvező feltételek!

Zsulyevics szücs, Subotica

Sokolka ulica 15 10720

Két darab mázsát,

40—50 kg. kosarakat, szürete ő- és
daráló-kádat, nagyobb szőlő-
préseket keresek megvételre.

Schwarz Andrija, Subotica

412

THERMAL-PARKSTRAND-FÜRDO

BAD VÓSLAU

Európa legnagyobb fürdője

Rádióaktív Akrothotermál 24 C°
Gyermekgyógyhely, kád- és szénavas fürdők. - Forrás- és tennisz-
terek a fürdőben 433

Donath Artur
ékszerspecialista
SUBOTICA
Jelačičeva ulica 8.
Steiner cukrászda mellett

Tűzifa

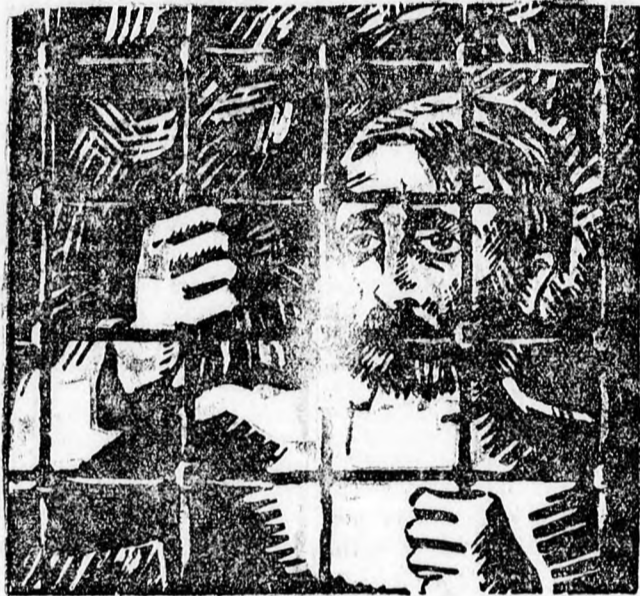
Bűk, egy yán ő ő y
fe vigra és hűzhoz
sá lyu
100 kg.-ként
38.- dinár

Köke s a lő b t u ifa m
a legoles b n pi áron; va n
vét n: nagy k kedvezmény

J. ETVEŠ
atele

Sava Tekelia (Halasi) ut 23.

GRATIS

Dostojevszki Werke

Az orosz mult, jelen és jövő problémáját ma sokkal nagyobb figyelemmel kíséri Európa minden országának filmje, színpada, politikája és irodalma, mint bármikor, épen ezért elhatároztuk a legnagyobb orosz regényíró DOSZTOJEVSZKI világhírű szép műveinek új kiadását. Kiadvállalatunkat a külföldön is ismertté akarjuk tenni és célunk az, hogy ezekből a művekből jelentős mennyiséget helyezünk el a külföldi közönség körében. Minden olvasó, aki az alatti szelvényt weni főintézetünkhöz vagy a zágrebi továbbítóhivatalunkhoz 10 napon belül beküldi, ingyen megkapja bécsi főintézetünknél

DOSZTOJEVSZKI MŰVEINEK

teljes kiadását 24 kötetben, körülbelül 4000 oldalon. A főbb és ismertebb műveket német nyelven, új, elsőrendű és teljes fordításban adjuk ki.

Dosztójevszki regényei nem egyszerű, unaloműző regények, mert ezeknek a műveknek olvasása mély lelki élményt jelent. A szereplő személyek és ezek sorsainak nálunk talán szokatlan kesernyességét a nagy író mindent meglátó, megértő és megérző, de meg is bocsájító emberszeretete és ismerete teszi élvezetessé. Aki hozzákezd Dosztójevszki bármely regényének olvasásához, az első pillanattól kezdve teljes lényével leköttönnék érzi magát és folyton növekvő izgalommal kíséri a halhatatlan író személyeinek sorsát és életének folyását.

Az egyes művek szép nyomással, rendez könyvalakban jelennek meg és kötetenkint csomagolási és propagandaköltség címén mindössze 6 dinárt kérünk. A következő mesterműveket kaphatja meg.

„Memoiren aus einem Totenhouse“, — „Schuld und Sühne“ (Rodion Raskolnikow), — „Erniedrigte und Beleidigte“, — „Arme Leute“, — „Der Idiot“, — „Die Brüder Karamasow“, valamint legszebb novelláinak és elbeszéléseinek gyűjteménye.

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül wieni főintézetünkhöz beérkeznek:

Gutenberg-Verlag,
Christensen & Co, Wien I.
Strauchgasse 1

vagy képviselőtünkhöz:

G. MAUTNER
Zagreb, Gunduličeva ulica 40

Szelvény

Alulírott kérem Önöktől Dosztójevszki ingyenes kiadását és kérem igazolni, hogy rendelésemet megkapták és nekem a műveket leszállítják.

Név:

Foglalkozás:

Lakás: Posta:

(Egyelőre sem pénzt, sem bélyegyet nem kel küldeni).

Bécsikiadvállalatunk nem azonos hasonló, másutt székelő cégekkel. 309

Használt
autók

jutányos áron
ELADÓK

Reparacija Autoguma

Sombor, Atanackovića ul. 8

Bánáti szalámigár keres
szorb és német ker. leve-
jezésben teljesen jártas
mérlegképes
könyvelőt
azonnali bel. pésre. Előny-
ben részesülnek, akik eb-
ben a s atmban már
alkalmazva voltak. Csak
elsőrendű munkások
küldjék be ajánlataikat a
fi. etési igények és eddigi
alkalmazási megjelölésé-
vel a kiadóhivatalba
10565 szám alá 0.65

Simon és Bodnár

gépjavítóműhely, vas-
és rézöntőde
Subotica, VI. kör Tol-
stojeva ulica 27. szám
(Könyörgyár melletti utc)

**Elvállalunk min-
dentéle mezőgaz-
dasági gépjavitást
és alkatrészek
ujítását**

vasból vagy bármely
ötívzetből
Külön osztályunkon: autók,
traktorok, gázmotorok, va-
lamint az összes ügőgépek javi-
tását speciális szerszámgepein-
ken szakszerűen garancia mellett
végesszük

**vas- és rézön ő-
cénkben**

A beküldött rajzok
vagy minták után bár-
milyen gépalkatrészt a
legolesőbb áron készí-
tünk

Tel. 143 580

J. JAKIĆIĆ
Nem bukik meg a tatának a Pistája
jó cipőjét a
GYÖRSTALPALÓ
csinálta
Poštanska ulica 4.
LUSPAI
Tano co és 'munk' sok
f. l. v. l. nek 240

Tüzelőanyagok
bármely fajta és minőségben kisebb mennyiség raktárról és vagonvételben is kaphatók
Potasm n fátelap n
Margit malomnál szemben
TELEFON 3-56.

Pasztulástól szárnyasát nagy kártól ön magát kiméli meg ha biztos hatású baromfi gyógytinktúrát használja
Földbirtokosoktól számos elismerésvél
1 nagy üveg ára 15 dinár
Bélyegeken is beküldhető
Kapható 1927.
RÖDER gyógyszeripari roan
BAČKA TOPOLA

ISKOLAKÖNYVEK
magyar és német nyelvű iskolák részére, engedélyezve a Minisztarstvo Prosveće által. Árjegyzékét ingyen küldi a kiadó.
Lipsitz & Lampel
Subotica 7-54

K fogás alan a lapotban, egé z uj
Petkus-Hohenheim
vetőmagtisztítógép
beépített szárazon esővízzel, beszerz si áron alul
eladó.
Robert Bresslauer, Daruvar

„GALEB“
Hajózási Vállalat
"Özörré tesz, hogy eddigi köz e ediséit vltizant linnul fentur ja és az árufelvételei naponta a öve kező álloná o r a f lyk
Zemun, Beograd, Pančevo, Zarebje, Saba, Smederovo, Dubravica, Vel-Gradište
A novisadi úy ö ég a s jü a t r á v a l a K a n á d i s s o u t u l v a n e h e y z v s . T e l o n 3 6 - 3 6 . M i n e t b ö v e b b f e l v i l á g o s t a s u g y a n o t t , v a a m i n t A L K S G U T M A N N i F U C H i n o v i s a d i s t a t i s t e g e n e l , t e l f o n 2 0 - 4 0 k a p a n o t .

TÖCHTER-INSTITUT PETERSHOF ST. PETER-GRAZ
Továbbképzés, kereskedelmi és háztartási tanfolyamok. Nyelvek oktatása új módszer szerint. — Gyönyörű tervés, elsőrendű referenciák. — Prospektu

WEITZENFELD
i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.
Komló-, gabonás-, lisztes-zsákok
vizmentes ponyvák
Kerti és tűzoltó tömlők, mindennemű zsinagárak olcsó beszerzési forrása.
Kérjen árajánlatot!

MULTOR ROTARY
A legolcsóbb és legmodernebb sokszorosító k szülék, mely a legjobb eredménnyel dolgozik és megfelel a legdrágább készülékeknek a
„MULTOR Co“ Beograd, Obiljev venac 25.

Semrlach sanatórium
Graz mellett Steiermark
Gyógyintézet (tüdőbetegok részére) 760 méter magasságban a tenger színe felett. Korszerű berendezés, kiváló orvosi vezetés.

Stara Moravicán
a BÁCSEMEGYEI NAPLÓ
részére hirdetésekkel felvev
Lovas Mihály
bizománvos 10657

Ujburgonya
teljesen érett rakárképes
„JULIUS GYÖNGYÉ“
ékezésre legkötőbb németországi fajta. Kapható vagonvételben meggyezés szerint. Mázassáma vagon utánvéttel 130 dinárért adókkal, brutto netto ért. ab Crvenka állomás
DIENER NÁNDOR gazdasága
Crvena 10301

Ha gallérját, fényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 445

PIUKOVIC
gőzmozdóba
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

20%
koronabónok
eladását és vételét leg 10. yó sebben
közvetítjük
Subotica
Kereskedelmi és Iparbani
(Vasuti parknál szemben)

„Alga“ laboratórium, Sušak
Szomszédomnál megfigyeltem az **Energin** kiváló jó hatását és his hugomnak én is **Energin-t** adtam próbaképen.
Örömmel jelenthetem Önöknek, hogy rövid használat után a legteljesebb sikert értem el. Hugocskám sokkal jobbkedvű, étvágya kitünő, arcszíne egészséges, testsulya is kielégítően gyarapszik.
Grobnik,
Tisztelettel
Antonija Grobnik

ENERGIN ezreken segített!
ENERGIN segít Önön is!

Felnőtteknek 3-6 üveg kell, naponkint 3 evőkanállal. Gyermekeknek 3 üveg, naponkint 3 kávékanállal.
Az **ENERGIN** kapható gyógyszerárakban és drogériákban, 1 félliteres üveg 40 dinár. Utánvételes szállítás mellett 3 nagy üveg 128, 6 nagy üveg 248 dinár és 1 üveg ingyen.

Laboratórij **Alga Sušak** broj 8

Prima
poroszszenet
Osztrau- és Hindenburg-kokszot bányaárakon ajánl az
Általános Hitelbank Rt.
szénosztálya
Subotica — Telefon 51

A következő nemrég becserélt gépek olcsó áron eladóak:

- 1 drb Ruston-Proctor 8 HP magánjáró 1890-ből. Legutóbbi kazánvizsgálat 1928.
- 1 drb eredeti láncos magánjáró MÁV gyártmány 8 HP hengeres 1925-ből.
- 1 drb 8 HP láncos magánjáró MÁV gyártmány, alakított Haip.
- 1 drb cséplő MÁV gyártmány, bácskaal elevátorral 1908-ból, teljes felszereléssel.
- 1 drb 8 HP Hofherr-Schranz gyártm. alakított fogaskerék magánjáró 1908-ból.
- 1 drb 8 HP magánjáró láncosra alakított MÁV gyártm. 1894-ből.

Ausli druzovi k. d.
Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth
Novisad
Temerinska 1.
Osijek Desatičina 17.
Zagreb Petrinska 26.
Vel. Bečkerek Miletičeva 3.
Beograd Karađorđeva 79.
Sombor Kralja Petra ul.
Kopljje Ulica 99. 0576

Olcsó áron készít mindennemű nyomtatványt a
Minerva nyomda r. t.
Izléses elkészítés. A legmodernebb kivitel.

LIFKA-KERT

Szerdán utoljára
a látványos kiállítás, gyönyörűen megújított
ujdonság!

TÉVUTAKON

BRIGITTE H L M JACK TREVOR

Csütörtöktől

kimagasló eseménye a szezonnak, pazar rendezés,
látványos kiállítás, szerelem, dal, ének film-el

Két piros róza

Lyane Haid, Verebes Ernő, Hary Halm ujdonsága
a népszerűségért

LEVELEZÉS

Rosszaságom! Némajáték. Egyoldalú. 59 Magának mindig jutott, emlékezhetsz hosszú regényekre. Könnyű Magának! Különösen fáj, amikor tehetted, akkor sem irt. Sajnálja most? Nagyon szenvedek. Kipótolja? Küldött külön? Könyörgöm, legalább ismételd számainkat meggyógyításul. Látni szeretném, érezni. Napjaim borzasztó lassúak. Régi végtelen ragaszkodással Szeret még? 10733

Téli Csavargóm! Emlékszik? 60 Kie a Szive? a fehérsége, a parányi kis kacsoja, a melegsége? Hol a csókos, meleg szája? Kie az egész kicsi Teremtés? Elmulik minden. Most jó lenne hozzá- m? Küldött naponta titokban? Számainkat igazolja? Nem bírom sokáig. Odajöhetnék? Feleljen. 10735

HÁZASSÁG

Férjhezmenőknek, nőstülk- nek biztos siker. Cim a kiadóban. 9896

FOGLALKOZÁS

Szoptatósdaikat keresek azonnalra. Harambašićeva ulica 3. Telefon 55. Legényegylet mellett. 10769

Vidéki detal fakereskedés egy ügyes elárúsítót keres, aki már más üzletben hosszabb ideig működött, az anyagot ismeri, a vevőkkel bánni tud és magyarul, németül és szerbül beszél. Férjhezmenői praxis előnyben! Ajánlatok referenciával és fizetési igényekkel „Arbor” jellegével a kiadóhivatalba küldendők. 10756

Vaskereskedő-szolgálat, fiatal munkaes, mint segédraktárnok kerestetik egy öntödei vállalatban. Ajánlatokat Boho öntöde, Vel. Kikinda címre kéretnek. 10757

Solléri vagy urasági inasi állást keresek jó bizonyítványokkal. Cim a kiadóban. 10727

Provizioentuzét, aki a Vojvodinában, Bačka és Bánáthban jól be van vezetve, keres beogradi ügynöki cég. Cim a kiadóhivatalban. 10746

Perfekt manikűrözés, ki öndolálni is tud, állást keres. Slibár Iván, Vel. Bečkerek, Vojvoda Bože 32. 10763

Jómunkás péksegéd azonnalra felvétetik. Futó István pékmester, Gubógyár-tér. 10759

Jól bevezetett nagy jövedel- met biztosító vállalathoz üzemfejlesztés végett társ kerestetik. Közvetítők ki- zárva. Befektetett tőke biztosítva. Ajánlat kiadó- ba „Nagy jövedelem” címre.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasnaponként és elmoz- kósnapokon számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívásos jellegű leveleket továbbítunk. Kérdéseinkre csak a kiadóhivatalban tudunk válaszolni.

Magdolna-induló

Gazdátárs! Akarja-e, hogy boldog legyen?
Hogyha igen, — „Magdolna” táplisztet vegyen
Az állataj etetől hizik, csontosodik
A disznaja sulyban gyorsan szaporodik
Naponta elég egy-két kanál „Magdolna”
S a gazdának nyomban kevesebb a gondja.

Állatorvosi ellenőrzés mellett gyártja és szétküldi:

„Magdolna” hidralizált tápliszti- ipar

Subotica, Mariborska ul. 7

VÉTEL-ELADÁS

6 HP szivógázmotor Deutz gyártmányú Hofherr grenoal és egy 20 HP Cormick traktor eladó. Szklana József, Pančevo, Novoseljanski put 20. 10753

Szöllő, 8 kapa, közel, eladó. VII., Zmaj Jovin trg 5. — Konrad kárpitós. 10724

Traktort megvételre keresek. Ajánlatok Horváth Péter tanító, Bačko Petrovoselo küldendők 17052

Erdemi gunár, egy darab 1928. évi és 20 darab idei Plymouth kakas eladó. — Ramsch Edéné, Odžaci, Bačka. 10751

Ford-antó, jókarban, olcsón, eladó. Sárkány Lajos, Telečka. 10726

Hungróráp (kvecs) kézi meghajtású, igen olcsón eladó. Nagy Géza, I. Strossmajerova ul. 7. 10716

Myerselmotor, 20 HP használt üzemképes megvételre kerestetik Kohn Ignjat, Kovin (Bánát) 10762

Szalagfűrészt, jókarban levőt, vennénk. Braća Leonard, industrija drva, Subotica. 10767

Föld, elsőrendű, sűrűn eladó szabad kézből Oszijek közelében 88 kat hold egy tagban, új épületekkel, víz és holt felszereléssel. Bővebbet Franjo Kiss, Čemin puštalján Buda és Jagodnjak házban. Čeminac vasútállomástól háromnegyed óra járásra. Ugyanott 25 kat hold föld külön is eladó. 10150

Uj épület a kertvárosban kedvező fizetési feltételekkel eladó. Ugyanabok díjazva. Cim a kiadóban. 10771

Földterület kimaradt föld elhordható. Barzel vaskereskedés, Gimnazijska ulica. 10768

Husz év óta fennálló jól bevezetett rőfös és divatári üzlet a városi színházban kis raktárral, más vállalkozás miatt azonnal eladó. Ugyanott egy a város területén lévő jól gondozott két lakásból álló családi ház olcsón eladó. Cim a kiadóban. 10723

Komplett gyapufonoda helyszűke miatt eladó. — Varga Flórián, Subotica, Trumbićeva ul. 3. 10750

2 diófaszekrény eladó. Kerpertné, Jelačićeva ul. 3. 10734

Mintát és árajánlatot díjtalanul küldünk. Spilka János faredőny szövőde, Bačka Palanka. 10731

Uri lakóház, három lakással Szuboticián, a Brozova ulica 20. és 22. számok alatt, mely évi 36 000 dinár jövedelmet hoz. 250 000 dinárért örökön eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos Paličon Trogirskia ulica 7. sz. alatt. 10675

Házhely a Szegedi szőlőkben Budanovičeva ulica 22. alatt eladó. 10669

Üzemképes gyári magánjáró szállagfűrészt utányos áron eladó. Megtekinthető Sombor, Brankovičeva (Radani) ulica 35. 10667

Daráló-malom komplett berendezése utányosan eladó. Üzembem megtekinthető Gero Sándornál, Veliki Bečkerek, Solunska 1. alatt. 10445

Kerékek megvételre jókarban levő 12—20 lóerős szivógázmotor. Ajánlatok teljes leírással és ármegjelöléssel Schaffer malom, Stara Kanjiža címre küldendők. 10570

Kis Renault autó, teljesen új, 4000 kilométert futott, eladó. Cim a kiadóban. 10662

Fűszerüzlet Szuboticián, forgalmas uton, házzal együtt eladó. Biztos megelégetést nyújt. Cim a kiadóban. 10298

Citroen 4 üléses nyitott autó, jó állapotban, olcsón eladó. Gáspár Lajos, Srebran. 10697

Koronás bonokat keresek megvételre. Rosenthal József, Sombor. 10670

Olcsó kütűnő kikindai hornyolt vörös

tetőcserép

kicsinyben és vagontételekben kapható Daničičev (Palič) put 29. sz. alatti új tetőcserép telepen. Rende- léseket felvesz Komöny ban-fűzet, Szubotica, Manojlovičeva ul. 3. 8365

KIPAKATÓVEGEK VITRUMNÁL, NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 9987

Nemos, fajtiszta gyümölcs- fák, díszcserjék, bokor és futórózsákot őszi szállitásra ajánl a Vajdaság leg- régebbi kertészete. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednar- ztélé kertészet, Stara Kanji- za 9980

Zászlók

tiszta gyapju tengerész- zászlószövetből, garántált fény-, eső- és viharmentes. Nagyban és kicsinyben. — Winkler József, Subotica, Madjarska ul. 9. Kérjen ár- ajánlatot. 10079

VÁROSI MOZI

Hétfő — Szerda

Aljaska angyala

Bizonyíték arra, hogy a szerelem erősebb mint a pénz
Főszereplők: Nancy Carroll, Josephine Dunn

Bohém szerencse

Vigjáték — (Fox-film)

Naponta 3 előadás!

Előadások kezdete 4, 6 és este fél 9 órakor

KÖLÖNFÉLE

Különbojratu, elegáns bu- torozott szobát keresek a beltérben. Cimeket a kiadó- ba kérek. 10749

November 1-re 2 szobás fürdőszobás lakást — eset- leg konyha nélkül is — ke- resek gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban. 10749

Bozsereki Hotel Srpska Krušanban 50 dináros napi panzió! 10730

Elegánsan butorozott uccai szoba kiadó. Pašićeva ul. 5, I. em. 10770

Diáklányok elegáns uri házban teljes ellátást nyer- hetnek özevgy urnonél. — Cim a kiadóban. 10720

Butorozott szobát, vagy pen- ziót keres csakis jobb ház- ban tanár. Cimeket a kiadó- ba kér. 10718

2 szobás lakás villanyvilá- gitással október 1-re kiadó. VII., Jugovičeva ul. 31. 10723

Posten, siromašan stu- dent, hrvat, poučavao bi- djae ili odrasle u svima predmetima za hranu ili stan. Pisati na Hauser Do- banovačkog 11. 10775

Kétszoba, konyhás lakás és felszer azonnalra kiadó. Gara Lazara ulica 43.

„Neo-Derma” kivonat biz- tos szer viszketésgéggel já- ró bőrgyulladások és bőr- bajok ellen 10 dinár elő- zetes beküldése mellett prospectust küld Nada la- boratórium, Subotica.

A főuccán egy ujonnan épült emeletes épületben lé- vő két uccai szoba s vízve- zetékkel felszerelt mosdó- szoba, nagy uccai erkélyel butorozva vagy butor nél- kül augusztus elsejére ki- adó! Felvilágosítást nyújt „Dunav” biztosító Vilso- nova ulica 11. 7821

Háromszobás lakás fürdő- szobával és mellékhelyisé- gekkel, a beltérben, novem- ber 1-re kiadó. Cim a ki- adóban. 10619

Kétszobás urilakás mellé- khelyiséggel cementgyár mellett, Paličica ut, azonnal- ra kiadó. Markovičeva 12.

2 üzemhelyiség, 2 szobás modern lakás, egy szoba- konyhás lakás üresen azon- nalra kiadó. Moszkva ven- déglő a vasutigazgatósággal szemben. 10653

Erstklassige deutsche Lehre- rin sucht Wohnung gegen- deutschen Unterricht. Ad- resse in der Administration.

Egy szoba, konyhás buto- rozott lakás október 1-ére kiadó VII., Hadzičeva 4. 10710

Vendéglő, jóforgalmu, kiadó Molon az adai főuccán. Bil- liárdasztal megvételre ke- resek. Cim: Szántó Sándor vendéglős, Mol (Bačka).

BUTOR

Legszébb Legjobb Gyári áron Részletre is

Fister Gusztávnál
Fra Ješe trg 6.
Barátok temploma során

Oszijeki hirdetések figyelmébe

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

észere Oszijeken
Urban Elemé
Oszijek I. Reissnerova 85
vesz fel hirdetéseket 87